

naše fakulta

informační bulletin
Lékařské fakulty
Masarykovy univerzity

červen 2010

obsah

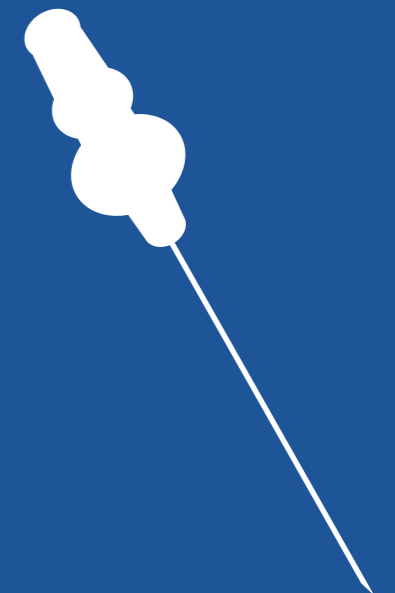
Úvodní slovo děkana	5
Lékařská fakulta a veřejnost Proslov – Kary Banks Mullis	6
Lékařská fakulta a veřejnost Kary Banks Mullis – doktor honoris causa	8
Představujeme Vize studijního programu Zubní lékařství LF MU do budoucna	11
Spolupráce Lékařské fakulty Masarykovy univerzity s Tohoku University v Sendai, Japonsko vyústila v roce 2010 do uspořádání Symposia „8th International Meeting Brno Sendai“ March 20–23, 2010	14
... sejdeme se na AKUTNE.CZ [ISSN 1803-179X]	18
Rozhovor s rektorem Masarykovy univerzity prof. PhDr. Petrem Fialou, Ph.D., LL.M.	22
Výročí a jubilea	24
Rozhovor s prof. MUDr. Alexandrou Šulcovou, CSc.	25
Mladí docenti doc. MUDr. Filip Růžička	28
Centrum ochrany reprodukce Lékařské fakulty Masarykovy univerzity	30
Dostupnost elektronických informačních zdrojů pro Lékařskou fakultu v r. 2010	32
Za profesorem MUDr. Adolfem Žáčkem, DrSc.	36
První český vědec se stal členem prestižní Americké neurologické asociace	38
Studentská vědecká konference rozhovor s doc. MUDr. Kateřinou Kaňkovou, Ph.D.	39
Fotoreportáž Průběh 54. ročníku SVOČky	41
Konference AKUTNE.CZ ... přímým přenosem	46
Oznámení	48
Inzerce	48

Vážení
a milí členové akademické obce, vážení čtenáři našeho nového nepravidelného periodika. Stále se hovoří o tom, co všechno dokáží ovlivnit média. Asi je to pravda a asi dokáží hodně. Vedení LF je si toho vědomo a rozhodlo se některých pozitivních vlivů médií využít. Již jste jistě mnozí z vás zaregistrovali směrnici děkana o tiskových konferencích. Máme za to, že je ale potřeba o naši LF dávat více vědět nejen navenek, ale že je vhodné i zlepšit informovanost o nás navzájem. Mnoho z nás vidí jen svůj určitý partikulární úsek a hlavně mnohé problémy: nejsou finance, lidi, omezilo se to či ono... Na druhou stranu, když se ale na naši LF podíváme jako na celek, rozhodně je vidět její ohromný potenciál. Akademická obec shromažďuje řadu vynikajících lidí, z vědeckého i pedagogického hlediska. A myslím si, že je potřeba na tato fakta poukazovat. Domnívám se, že lepší informovanost o dění na naší LF, jiná, než je třeba ze zápisů z jednání proděkanů, může být významným stmelujícím a stimulujícím činitelem.

Bulletin se jistě bude vyvíjet. Budou vznikat nové rubriky. Bylo by krásné, kdyby to bylo jakési interaktivní médium, které se bude vyvíjet podle Vašich reakcí. Věřím, že zajímavých podnětů vychází z naší LF tolik, že by bulletin mohl vycházet každý den.

Několikrát jsem v tomto úvodním textu použil slovní spojení naše lékařská fakulta v různých pádech. Je to běžné a proto, když jsme přemýšleli o názvu tohoto bulletinu, jsme se nakonec rozhodli pro toto celkem nepompézní, ale myslím si, teplé slovní spojení: Naše fakulta. Věřím, že i tento název, stejně, jako celé periodikum, se Vám bude líbit.

Váš
Jiří Mayer

Proslov

KARY BANKS MULLIS

„Nikdy jsem nepotkal zlého vědce – ani vědce amorálního: zdá se, že všichni žijí podle jakéhosi kodexu zásad. Nejsou neuvědomělí. Věda neodměňuje protivy, ani neomlouvá povýšenost nebo nedostatek ohleduplnosti. Mnozí, například Galileo, si jdou svojí cestou namísto toho, aby se řídili pravidly jiných. Je to vyznání myslících lidí, nikoliv tyranů: trpělivost, nikoliv zlost, a vědci nejsou žádnými šílenci, navzdory tomu, jak je známe z vědeckofantastické literatury. Jsou to lidé, kteří – pokud jim odpustíme pár slabostí – by se nám snad mohli i zamlouvat, stejně tak jako jejich práce, která má ostatně za úkol vytvářet věci, které by se nám taktéž mohly zamlouvat. Znalost přírody ve všech jejích nuancích i její ohromující vznešenosti pak každému vědci vštěpuje alespoň špetku pokory. Jediný jistý výsledek trpělivě shromažďovaných znalostí je nakonec znalost naší vlastní nevědomosti – nevědomosti, která se rozrůstá zdánlivě přímo úměrně s nabytými znalostmi. V sedmnáctém století se muži jako Newton, Bacon, Galileo, Keller nebo Boyle (zřejmě tehdy nebyly žád-

né ženy – nevím, co tedy po večerech dělávaly) vydali zcela novým směrem. V Evropě se ze zkoumání přírodních jevů stala módní záležitost, a tím myslím nejen čtení knih napsaných starověkými Řeky nebo jinými starými mistry věků dávno minulých, ale i pozorování přírody samotné: byly prováděny pokusy, které – pokud na věc přišlo – mohly být kdekoliv zopakovány. Věda zažívala zásadní demokratizaci: každý měl možnost probírat a porovnávat výsledky a postupy, nesrovnalosti se neřešily křikem, postavením nebo silou, ale rozumově a za pomoci opakovatelných experimentů. Fakta dávala vzniknout trendům a nakonec teoriím, které se stávaly předzvěstí nových faktů a nových experimentů. Zároveň pak tyto nové aktivity dávaly vzniknout různým užitečným technologiím. Parní stroj umožnil přemístování vojsk, zatímco přesné střelné zbraně umožňovaly lépe se do nich během přemístování trefovat. Pokroky v lékařství, byť pomalejšího rázu, pak ta samá vojska stále rychleji vracely na bojiště. Chemie vzkvétala. Byl vynalezen aspirin, přestože opium bylo účin-

né i dostupné. Ke konci devatenáctého století se mnohým mohlo zdát, že téměř všeč buď již bylo vynalezeno, nebo už brzy bude.

Pak se ale věci opět zamotaly. Po Bohrovi přišel Einstein, po něm Heisenberg a po něm Godel. Vídeň krátce zazářila. Veškeré poznávací struktury se rozpadly. Nad zemí se začala stahovat mračna nejistoty, do tmy však bylo ale ještě daleko. Z Vídně se vynořil Max Delbruck, z čista jasna se objevil Watson a Crick a vzápětí po nich Cohen a Boyer. Věk mechanického myšlení a fyzikálních teorií nahradili biotechnologií takřka přes noc. Byl to důvěrně známý a radostný pocit – zejména pro ty z nás, kteří tu žili už bezmála tři sta let.

Čím dále následujeme zásady stanovené v sedmnáctém století – a to navzdory tomu, že nám věda poskytla volný čas i cenné vlastnictví, o kterém jsme před třemi staletími ani nesnili – čím dále se ve svých průzkumech dostáváme, tím více záhad nalézáme a tím bezradněji se pak cítíme při hledání vysvětlení. Poslední soupis dimenzí, ve kterých se nalézáme, dosahoval jedenácti, libovolné konstanty, které můžeme zaměřit, ale nikdy ne vypočítat, jsou nepříjemně vysoké i pro teoretiky a počet nukleotidů, které obsahuje lidský genom, dosahuje více než tři miliard: pšenice jich má sice více, ale našťastí se nás nechystá pozřít. Když si představíme něco tak obrovského jako patnáct miliard světelných let, nebo naopak něco tak maličkého, jako je biliontina jednoho metru, a někde uprostřed toho člověka, může se snad zdát, že jsme buď neohrabanými obry nebo naopak droboučkými trpaslíky. Přesto však je jeden každý z nás kouskem všehomíra, kouskem Boha. Bůh není

ani historickým příběhem, ani supermanem s plnouousem. Celý ten majestát držíme ve svých rukou, je skrytý v miliardách jiskřivých a perfektních molekul, které každou vteřinu vdechujeme, v drahocenných částicích světla, které tvoří každý východ slunce a každé teplé odpoledne..., i v našich těstovinách a víně. Vypadá to, že se vám snažím něco prodat, že? Nebudu říkat, že ne. Chci vás jen ujistit, že je to všechno v pořádku.

Ale jestli si nejste jistí, kam tato horská dráha směřuje – ke geneticky modifikovaným potravinám, lidským klonům, holografickým přátelům, mezihvězdné dopravě..., pak si uvědomte, že to od vás bude vyžadovat čas, trpělivost a pořádnou dávku soustředěnosti a ukázněnosti, abyste porozuměli tomu, co se během posledních tří set let událo.

Ve večerních zprávách odpověď nenajdete.

Nezapomeňte, že čím jednodušší je něco pochopit, tím spíše to nebude správná odpověď. Pokud je snadné ji pochopit, bude to nejspíše něčí jiná pravda a někdo jiný po vás chce, abyste se jí řídili. Pokud se opravdu chcete dozvědět, co je skryté pod kameny, budete je muset zvednout sami. Pokud se chcete dozvědět něco o genetickém inženýrství, musíte být ochotni strávit celé roky studiem chemie a biologie. Žádné hodnoty nelze stvořit bez vynaložení jistého úsilí. Pokud ale jste ochotní učit se, pak vám nic neposkytne větší přínos než když si každý večer po zbytek života vezmete do postele dobrou učebnici. Nic vám nezaručí lepší spánek než vědomí toho, že se učíte věcem, které s vynaložením nesmírného úsilí objevovala nekonečná řada lidí, kteří si říkají vědci a kteří se tomuto úžasnému umění věnují.“ ❖

Kary Banks Mullis – doktor honoris causa

Masarykova univerzita udělila dne 5. května 2010 panu Karymu B. Mullisovi, molekulárnímu biologovi a nositeli Nobelovy ceny za chemii čestnou vědeckou hodnost doktora biologie.

Slavnostní udělení se odehrálo v refektáři Mendlova muzea v Brně.

Kary Banks Mullis je významným vědcem v oblasti molekulární biologie. Působí v Children's Hospital and Research Institute v Oaklandu v USA. V roce 1993 obdržel Nobelovu cenu za chemii.

Nobelovu cenu získal za významný objev v oblasti genetiky tj. za vývoj metody PCR (Polymerase Chain Reaction). Tato metoda má mnohostranné použití v medicíně, genetice a také biotechnologii. Metoda umožňuje amplifikaci specifických sekvencí DNA.

Návštěvu dr. Mullise v Brně dohodla rakouská část Sternberg Society jako součást přednáškového pobytu v rakouském Mistelbachu. Dr. Kary Banks Mullis má jako genetik velmi blízký vztah k Brnu. V Brně totiž prováděl své výzkumy a experimenty český přírodovědec Johann Gregor Mendel, který položil základy vědnímu oboru – genetice. Právě z tohoto důvodu projevil dr. Mullis velký zájem o návštěvu místa, kde Johann Gregor Mendel působil.

Molekulární biolog a nositel Nobelovy ceny za chemii K. B. Mullis, Ph.D., se narodil 28. prosince 1944 v Lenoru v Severní Karolíně (USA).

Dosažené vzdělání a tituly

1962–1966 Georgia Institute of Technology
B.S. Chemistry

1966–1972 University of Kalifornia, Berkeley
Ph.D. Biochemistry
Lektor, Department of Biochemistry,
University of Kalifornia, Berkeley
Výzkum: Structure and organic synthesis of microbial iron transport agents

1973–1977 Odborný asistent, Pediatric Kardiology,
University of Kansas Medical School
Výzkum: Angiotensin and pulmonary vascular physiology

1977–1979 Odborný asistent, Pharmaceutical Chemistry,
University of Kalifornia, San Francisco
Výzkum: Endorphins and the opiate receptor

Zaměstnání

1979–1984 Vědecký pracovník, Department of chemistry, Fetus Corporation, Emeryville, Kalifornia
Výzkum: Oligonucleotide synthesis and chemistry

1984–1986 Vědecký pracovník, Department of Human Genetics, Fetus Corporation, Emeryville, Kalifornia
Výzkum: Oligonucleotide synthesis and chemistry

1986–1988 Vedoucí pracovník, Molecular Biology
Xytronyx, Inc., San Diego Kalifornia
Výzkum: DNA Technology, Photochemistry and Photobiology

1987–2002 Soukromý konzultant: Nucleic Acid Chemistry

Ocenění

1990 Preis Biochemische analytik award
German Society of Clinical Chemistry and Boehringer Mannheim, for the Invention of the Polymerase Chain Reaction. Munich

1990 William Allan Memorial Award
American Society of Human Genetics for Outstanding Work in human Genetics, Cincinnati, Ohio

1991 Viral Hepatitis Research Foundation of Japan Award
For invention of the Polymerase Chain Reaction 10 th Anniversary of VHRF, Tokyo, Japan

1991 R N Magazine 1991 Scientist of the year
Chicago, Illinois

1991 Gardiner Foundation International Award
Toronto, Canada

1991 National Biotechnology Ventures Award
National Conference on biotechnology Ventures
San Francisco, Kalifornia

1992 Inventor of the Year Award
Peninsula Intellectual Property Law Association
Palo Alto, Kalifornia

1992 Cetus Corporation Biotechnology Research Award
American Society for Microbiology, New Orleans, Louisiana
Kalifornia Museum of Science and Industry, Los Angeles, Kalifornia

1992 Robert Koch Prize
Robert Koch Foundation
Bonn, Germany

1992 John Scott Award
Board of Directors of the City Trusts
Philadelphia, Pennsylvania

1993 Japan Prize
Science and Technology Foundation of Japan, Tokyo

- 1993 Outstanding Contributions to Clinical Chemistry Award
American Association for Clinical Chemistry
New York, New York
- 1993 Thomas Alva Edison Award
Science Innovation 1993
Boston, Massachusetts
- 1993 Kimble Methodology Award
Konference of Public Health Laboratoriem
San Francisco, Kalifornie
- 1993 NOBEL PRIZE IN CHEMISTRY
Stockholm, Sweden
- 1994 Distinguished Service Award
Miami Bio/Technology Winter Symposium
Award Sponsored by: Warner-Lambert Copany, Parke-Davis Pharmaceutical Research Division
- 1994 Gustavus Esselen Award for Chemistry in the Public Interest
American Chemical Society
Harvard, Massachusetts
- 1994 Honorary Doktor of Science Degrese
University of South Karolina
Columbia, South Karolina
- 1994 Golden Plate Award
American Academy of Achievement
Las Pegas, Nevada
- 1998 Induction National Inventors Hall of Fame
Akron, OHIO
- 1998 Ronald H. Brown American Innovator Award
Washington, DC
- 1999 Karl Landsteiner Memorial Award
American association of Blood Banks
San Francisco, Kalifornie
- 2001 Medal of The Italián chamber of Deputies
Pio Manzu International Konference
Rimini, Italy
- 2004 Honorary Degree in Pharmaceutical Biotechnology
Fakulty of Pharmacy, University of Bologna
Bologna, Italy
- 2008 BayBio Lifetime Achievement Award
San Francisco, Kalifornie

Dr. Kary Mullis je autorem mnoha publikací např. The Cosmological Significance of time Reversal (Nature), The Unusual Origin of the Polymerase Chain Reaction (Scientific American), Primer-directed Enzymatic Amplification of DNA with a Thermostable DNA Polymerase (Science)...

Napsal také autobiografickou knihu Dancing Naked in the Mind Field (Pantheon Books, 1998)

V současné době je význačným badatelem v Children's Hospital and Research Institute v Oaklandu v USA. ❖

Vize studijního programu Zubní lékařství (ZL) LF MU do budoucna:

S panem profesorem Vaňkem jsme si povídali o jím předložené vizi studijního programu Zubní lékařství

1. Dosáhnout možnosti přijímat 120 studentů do 1. ročníku studijního programu ZL LF MU, včetně 20 studentů zahraničních. Dlouholetý nedostatek zubních lékařů.
2. V současném funkčním období personálně a prostorově rozšířit a stabilizovat Stomatologickou kliniku a KUČOCH k výuce přijímaných studentů na LF a zajistit postgraduální specializační vzdělávání.
3. Ve školním roce 2010/2011 podat žádost o akreditaci nelékařských bakalářských programů Zubní technik a Dentální hygienista na LF MU.
4. Do konce roku 2011 připravit k habilitaci 3 současné odborné asistenty Stomatologické kliniky LF MU.
5. V roce 2011 úspěšně ukončit hlavní výzkumný projekt stomatologie LF MU garantovaný MŠMT – „Stomatologické výzkumné centrum“.
6. Perspektivně zařadit stomatologii LF MU do strukturálních projektů v rámci Evropské unie.
7. Systematicky rozvíjet smlouvu uzavřenou mezi stomatologií LF MU s Tokijskou lékařskou a dentální univerzitou.
8. V roce 2011 oslaví brněnská stomatologie 90 let působnosti v rámci MU. Příprava odborných akcí a další prezentace.

Dosáhnout možnosti přijímat 120 studentů do 1. ročníku studijního programu ZL LF MU, včetně studentů zahraničních. Dlouhodobý nedostatek zubních lékařů.

Jakým způsobem chcete tohoto čísla 120 studentů dosáhnout?

V České republice je předpoklad dlouhodobého nedostatku zubních lékařů. Vychází se z demografické struktury zubních lékařů (viz. tabulka) a počtu občanů připadajících na 1 zubního lékaře, který v současné době činí více než 1800 proti optimálnímu 1300. Tuto situaci je třeba napravit zvýšeným počtem studentů přijíma-

ných na Zubní lékařství. Jsou 2 varianty. Přijmout naráz podstatně vyšší počet studentů nebo zvyšovat postupně počet přijímaných studentů a tím celý stav optimálně stabilizovat. Vychází se přitom ze statistických materiálů Fakulty informatiky a statistiky VŠE v Praze a údajů ČSK z roku 2007. Zájem o studium Zubního lékařství je vysoký, v současné době např. na naší fakultě více než 10× vyšší. V řešení nedostatku zubních lékařů byla zvolena varianta postupného zvyšování počtu studentů Zubního lékařství. Všechny 5 fakult, které tento program vyučují, přijímá v současné době 80 – 100 studentů s vizí přijímat v budoucnu ještě počet vyšší – 120 studentů do 1. ročníku. Je toho dosaženo postupným rozšiřováním výukových prostor, přístrojového a nástrojového vybavení, personálním zvýšením počtu učitelů.

Kolik zahraničních studentů programu Zubního lékařství LF MU studuje nyní ve všech ročnících? A jak je to se studenty ze zahraničí?

Studium zahraničních studentů v programu ZL LF MU, nepočítaje studenty ze Slovenska, se v posledních dvou letech opět obnovilo. V 1. a 2. ročníku studuje v průměru 20 studentů v anglickém jazyce. Na této úrovni chceme zůstat i nadále s postupem do dalších ročníků. Při této výuce, separátně vedené od výuky v českém jazyce, je třeba vyvíjet ještě vyšší specifické úsilí, jak při zajišťování vybavení, tak i personálně. Projevuje se to ve vysoké náročnosti této výuky, odrážející se i ve vyšších finančních nákladech.

Postgraduální specializační vzdělávání není zajištěno? Jaká je současná podoba?

Co se týče postgraduálního specializačního vzdělávání Stomatologická klinika (STK) a Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie (KUČOCH) zajišťují i nyní akreditované specializační vzdělávání v rámci oborů orální a maxilofaciální chirurgie (6 – 7 let), v oboru ortodoncie (3 roky) a ve spolupráci s ČSK také v oboru zubní lékařství. Od roku 2011 bude rozšířeno postgraduální specializační vzdělávání v oboru zubní lékařství pod názvem klinická stomatologie (viz. Vzdělávací program v oboru KLINICKÁ STOMATOLOGIE vydaný MZ ČR v roce 2010) v délce 4 roky. K tomu je třeba další prostorové, přístrojové, personální rozšíření jak na STK, tak i na KUČOCH. Stejně to platí i o téměř k akreditaci připravených nelékařských zubních bakalářských programech na LF MU ve školním roce 2010/2011 Dentální hygienista, Zubní technik, kde se počítá s kapacitou 20 studentů v ročníku, tj. perspektivně v obou programech se 120 studenty.

Do konce roku 2011 připravit k habilitaci 3 současné odborné asistenty Stomatologické kliniky LF MU.

Personální rozšíření a zajištění výuky ze strany Stomatologické kliniky a KUČOCH znamená i další posílení na úrovni akademické, tj. na úrovni dalších habilitačních event. profesorských řízení a rozšíření počtu pedagogických pracovníků. Aktuálně se chystají k habilitaci v roce 2010 a 2011 tři odborní asistenti, a to v oborových předmětech ortodoncie, protetické zubní lékařství, orální chirurgie a implantologie, počítá se se zvýšeným počtem učitelů u programu Zubní lékařství a to nejen na STK a KUČOCH, ale i na ostatních ústavech a klinikách.

V roce 2011 úspěšně ukončit hlavní výzkumný projekt stomatologie LF MU garantovaný MŠMT „Stomatologické výzkumné centrum“.

Projekt Stomatologické výzkumné centrum je projekt garantovaný MŠMT, který získala STK a KUČOCH nejdříve na roky 2005 – 2009. Nyní, po pozitivním hodnocení, byl prodloužen do roku 2011. Hlavním příjemcem projektu je LF MU, spolupříjemce FN u sv. Anny v Brně a B.P. Medical. Projekt je zaměřen hlavně na problematiku materiálů a jejich aplikaci v klinické stomatologii ve všech třech základních oborech: zubním lékařství, ortodoncií, maxilofaciální chirurgií a současně také na zapojení mladých pracovníků – doktorandů do systematického výzkumu. Na řešení projektu se podílí 11 týmů, s téměř 70 řešiteli. V rámci projektu je do této doby řešeno celkem 59 aktivit, zahrnujících jak základní, tak aplikační výzkum na úrovni biologie, biofyziky, mikrobiologie, genetiky a všech oborů stomatologie. Z toho vychází velmi četná publikační, přednášková prezentace, prezentace na sympoziích v ČR i v zahraničí. Rozvinula se široká spolupráce i na mezinárodní úrovni s Univerzitou v Joensuu – Finsko a hlavně s Medical and Dental University Tokio, se kterou byla uzavřena v dubnu 2009 Smlouva o spolupráci, podepsaná na MU děkany obou institucí – prof. Tagami a prof. Žaloudíkem.

Perspektivně zařadit stomatologii LF MU do strukturálních projektů v rámci EU.

V návaznosti na činnost projektu Stomatologické výzkumné centrum pojali představitelé projektu záměr zřídit excelentní vědecké a výzkumné centrum – Funkční odontologické centrum na ulici Veverí v Brně, které by spojovalo špičkový výzkum v oblasti odontologie a jeho následnou aplikaci v Evropském prostoru. V rámci spolupráce se počítá se spoluprací se soukromými subjekty pro aplikaci výsledků výzkumu v klinické praxi. Záměr se zatím nepodařilo realizovat.

Systematicky rozvíjet smlouvu uzavřenou mezi stomatologií LF MU s Tokijskou lékařskou a dentální univerzitou.

Smlouva byla uzavřena 29. dubna 2009 na MU podpisem děkanů. V této smlouvě se zavazují k podpoře akademické spolupráce a výměně studentů mezi těmito dvěma institucemi, a to v následujících oblastech aktivit:

- základní a klinický výzkum
- řádné a postgraduální studium
- výměna informací a materiálů v oblastech zájmu obou stran
- akademická výměna zaměstnanců fakult
- rozvoj studentských výměnných programů

Smlouva je platná jeden rok od data jejího podpisu. Po uplynutí jednoleté platnosti se smlouva automaticky prodlužuje na další jednorozhodčí období, pokud některá ze stran předem nevyrozumí druhou stranu a svém záměru ukončit tuto smlouvu.

V roce 2011 oslaví brněnská stomatologie 90 let působnosti v rámci MU. Příprava odborných akcí a další prezentace.

V rámci 90. výročí působnosti stomatologie na MU počítá STK a KUČOCH s uspořádáním:

- Plenárního odborného zasedání České stomatologické společnosti – duben 2011
- Symposia Traumatologický den – pořádaný KUČOCH – květen 2011
- Mezinárodního semináře SVC – červen 2011
- XIII. Brněnských dentálních a implantologických dnů – listopad 2011

s vydáním:

- Sborníku STK a KUČOCH k 90. výročí působnosti klinických stomatologických pracovišť v rámci MU.

Věk	Muži	Ženy	Celkem
24 - 29	278	496	774
30 - 34	277	223	500
35 - 39	188	322	510
40 - 44	184	348	532
45 - 49	172	285	457
50 - 54	300	950	1250
55 - 59	621	1309	1930
60 - 64	275	554	829
65 - 69	203	266	469
70 - 99	76	50	126
Celkem	2574	4803	7377

Děkuji za rozhovor.

Mgr. Marie Korcová

Spolupráce Lékařské fakulty Masarykovy univerzity s Tohoku University v Sendai, Japonsko vyústila v roce 2010 do uspořádání Symposia „8th International Meeting Brno Sendai“ March 20–23, 2010

PROF. MUDR. PETR DOBŠÁK, CSC.; přednosta; Klinika funkční diagnostiky a rehabilitace
PROF. MUDR. JARMILA SIEGELOVÁ, DRSC.; přednostka; Katedra fyzioterapie a rehabilitace

Historie kontaktů Kliniky funkční diagnostiky a rehabilitace LF MU s japonskými univerzitami a klinikami pracovišti byla zahájena v roce 2000, kdy kliniku navštívil prof. Imachi a přednesl na univerzitě vědeckou práci z oblasti kardiovaskulárních japonských výzkumů. Z kliniky funkční diagnostiky a rehabilitace navštívil Japonsko prof. P. Dobšák, CSC. Z těchto kontaktů se začala rozvíjet spolupráce, opakovaně Brno navštívili prof. Kohzuki, prof. Imachi, kteří s v Brně účastnili mezinárodních nebo národních symposií a sjezdů např. Noninvasive methods in cardiology 2003, Kardiologický sjezd Brno 2002. Během uplynulých let byly vytvořeny podmínky pro spolupráci na konkrétních projektech klinického výzkumu zejména v oblasti kardiovaskulárních chorob a jejich prevence a rovněž v oblasti rehabilitační a fyzikální medicíny.

Prvním z těchto projektů byl v letech 2004–2008 grantový projekt s názvem: „Investigation into the mechanism about muscle power improvement by low-frequency electrical stimulation and its clinical application for chronic heart failure patients and disabled old persons“, řešený v rámci organizace TUBERO (Tohoku University Biomedical Engineering Research Organization) Projekt byl úspěšně realizován ve spolupráci s týmem Department of Internal Medicine and Rehabilitation Science, který vede profesor Masahiro Kohzuki. V rámci zmíněného projektu byla předmětem výzkumu také rehabilitace pacientů s levostrannou by-passovou mechanickou podporou. V rámci tohoto projektu také pracovníci KFDR opakovaně vycestovali do Japon-

ska – prof. Dobšák, který projekt vedl a také prof. Siegelová.

Od roku 2008 se KFDR v rámci spolupráce s pracovištěm profesora Kohzukiho zabývá problematikou včasné prevence a diagnostiky aterosklerózy. V této oblasti byl na Tohoku University vyvinut zcela nový systém neinvazivní detekce rozvoje aterosklerózy, jejímž základem je tzv. Cardio-Ankle Vascular Index (CAVI), založený na rychlosti šíření pulzní vlny (PWV). Index CAVI má vysokou výpovědní hodnotu a stabilní reprodukovatelnost. Index CAVI je nový na krevním tlaku nezávislý parametr, který má stále významnější uplatnění nejen v Japonsku.

Díky spolupráci KFDR s Tohoku University se ČR připojila jako první zástupce zemí EU k současně probíhající klinickým studiím v Rusku a v Číně, jejichž cílem je vyšetření velkých populačních vzorků. Výsledná data budou použita pro stanovení nových kritérií pro včasnou diagnostiku rizika aterosklerózy.

Tohoku University v Sendai je třetí nejstarší univerzitou v Japonsku a patří mezi nejpřednější špičková vědecká pracoviště. Rok 1872 je uváděn jako rok založení School of Medicine, jejíž první sídlo stálo na místě, kde je dnes fakultní nemocnice (Tohoku University Hospital). V roce 2004 byla otevřena School of Medicine/ Graduate School of Medicine, jejíž součástí jsou v současnosti následující fakulty: Medical Science, Rehabilitation Science, Health Science a Center for Translational and Advanced Animal Research. Významnou součástí Tohoku University School of Medicine je rovněž Institute

of Development Aging and Cancer. Veškerá činnost Tohoku University se řídí filozofií tří principů: „Výzkum na prvním místě“, „Otevřené dveře“ a „Orientace na praxi“. Praktickou aplikací těchto myšlenek přispívá School of Medicine / Graduate School of Medicine ke zlepšování zdraví lidí a vytváření optimálních životních podmínek na národní i globální úrovni, zejména prostřednictvím podpory vyspělých, interdisciplinárních a tvůrčích výzkumných projektů, s cílem vychovávat teoreticky a prakticky budoucí významné vědce, vynikající lékaře a osobnosti. Na Graduate School of Medicine působí řada profesorů a výzkumných týmů s vynikající výzkumnou kapacitou, která zahrnuje většinu z oblasti zdravotnictví, což umožňuje přijmout více než 200 studentů, včetně magisterských a doktorských studijních směrů. Instituce produkuje množství významných vědeckých poznatků, které jsou publikovány ve předních odborných periodících. výsledky výzkumu na světě. Tohoku University Hospital zabezpečuje nejen špičkové teoretické vzdělání, ale poskytuje velmi dobré podmínky také pro praktickou výuku a nácvik zdravotnických dovedností. V této oblasti zaujímá Tohoku University Hospital jedno z předních míst na národní i mezinárodní úrovni. Dlouhodobou a stále rozvíjenou strategií Tohoku University Medical School je vytváření vhodných podmínek pro edukaci velkého počtu studentů a výzkumných pracovníků z celého světa a produkci špičkových talentova-

ných jedinců. Je potěšitelné, že v tomto procesu figuruje i zástupce České republiky – Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Klinika funkční diagnostiky a rehabilitace.

Department of Internal Medicine and Rehabilitation Science, který je v současnosti partnerským pracovištěm KFDR, byl založen v roce 1994. Toto pracoviště provádí výzkum zaměřený na objasnění dysfunkcí základních somatických orgánů lidského těla. Hlavní vzdělávací, klinickou a výzkumnou prioritou je prevence a léčba funkčních poruch kardiovaskulárního systému, plic, ledvin a metabolických onemocnění. Významnou část výzkumných aktivit tvoří rovněž studium interakcí mezi tělesným cvičením a funkcí jednotlivých orgánů. Klinika významně participuje na systému rehabilitačního lékařství v rámci Tohoku University Hospital i prefektury Miyagi. Ročně jsou ošetřeny tisíce pacientů s různými typy diagnóz, včetně ischemické choroby srdeční, vysokého krevního tlaku, chronické obstrukční plicní nemoci, onemocnění ledvin, diabetu, hyperlipidémie, apod. Včasné odhalení chorobného procesu a léčba spolu s optimálním tréninkovým programem (rehabilitací) jsou ústředními body v prevenci a terapii průvodních komplikací. Celá oblast výzkumu a léčby těchto pacientů je na pracovišti profesora Kohzukiho realizována na základě principů fyziologie tělesné zátěže. Od roku 2007 probíhají dvakrát ročně společné konference nazvané „Brno – Sendai Internati-

onal Symposium for Medical Research“. Tyto vědecké akce jsou organizovány jak v Brně, tak i v Sendai. Dne 22. března tohoto roku proběhlo již 8. setkání tohoto typu „8th International Meeting Brno-Sendai. Konferenci zahájil děkan LF prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc., který v úvodním příspěvku vyzvedl význam a tradici spolupráce se zahraničními partnery. Profesor Masario Kohzuki přednesl sdělení s názvem: „Outpatient Phase III Cardiac Rehabilitation (CR) and the training system of the masters of CR in Japan“. Tento příspěvek byl velmi významný, řešil společné výzkumné otázky jako má pracoviště Kliniky funkční diagnostiky a rehabilitace. Profesorka Toshiko Yoshida přednesla sdělení: „The status of Japanese Association of Cardiovascular Nursing“. Příspěvek byl zaměřen na edukaci pacientů v procesu rehabilitační léčby a pohybové léčby, která vedla pacienty se srdečním selháním k pohybové léčbě i v domácích podmínkách. Oba příspěvky se setkaly se značným diskuzním ohlasem přítomného auditoria z řad klinických pracovníků pracovišť LF MU. Z LF MU přednesla příspěvek prof. Siegelová „Circadian blood pressure variation and age in healthy subjects and patients with ischemic heart disease“ a prof. Dobšák „Intradialytic transcutaneous electrostimulation of leg extensor may improve exercise tolerance and duality of life in hemodialysis patients. V období 2000–2010 navštívila naše pracoviště řada předních japonských odborníků z oblasti klinické

medicíny i základního výzkumu, např. profesor Kou Imachi, Profesor Shin-ichi Nitta, profesor Yusuke Abe, Profesor Tomoyuki Yambe, Profesor Makoto Tamai (bývalý děkan Graduate School of Medicine v Sendai), docent Takashi Isoyama, docent Itsuro Saito, a další. Řada z nich se aktivně účastnila nejen místních konferencí organizovaných KFDR, ale také celostátních výročních sjezdů České kardiologické společnosti.

V květnu roku 2008 byla v Sendai na základě předchozích kontaktů a předběžných konzultací slavnostně podepsána smlouva o spolupráci a vědecké výměně s Graduate School of Medicine a také s I.D.A.C. (Institute of Development, Aging and Cancer). Smlouvu za LF MU podepsal děkan prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc. Díky této smlouvě byla umožněna 2 našim postgraduálním studentům několikátýdenní stáž na Department of Internal Medicine and Rehabilitation Science. Na poli praktické kardiorehabilitace byli naši studenti podrobně seznámeni s výsledky a rehabilitačními protokoly některých v Evropě dosud nepoužívaných rehabilitačních metodik, např. využití Waon Therapy (IR sauny) či aquamill v terapii pacientů s kardiomyopatií, infarktu myokardu a dalších kardiovaskulárních dysfunkcí. Současně s tím byla také navázána spolupráce v oblasti intradialytické rehabilitace. V současné době KFDR tuto problematiku rozvíjí ve spolupráci s II. interní klinikou FN u sv. Anny. ❖

... sejdeme se na AKUTNE.CZ

[ISSN 1803-179X]

ŠTOURAC P.; Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny LF MU a Fakultní nemocnice Brno

AKUTNE.CZ je výukovým internetovým portálem se zaměřením na interaktivní výuku akutní a intenzivní medicíny. Vychází z potřeby přiblížit studentům Lékařské fakulty Masarykovy univerzity (LF MU) didaktickou formou akutní medicínu jako celek, který se prolíná všemi klinickými obory. Portál zpřístupňuje audiovizuálně zpracovaná témata týkající se propedeutiky akutní medicíny. Nedílnou součástí portálu je také testová část, která umožní studentům i odborné veřejnosti interaktivní formou zhodnotit své znalosti a případně nalézt slabá místa v jejich pregraduální i postgraduální přípravě. Unikátním cílem portálu je vytvořit soubor audiovizuálně laděných interaktivních rozhodovacích algoritmů, které umožní zájemcům ověřit si v praxi schopnost uvažování u akutního pacienta. Portál usnadňuje a zefektivňuje výuku všem přednášejícím, kteří se podílejí buď přímo na výuce akutní medicíny, nebo vyučují akutní stavy v rámci svého oboru. Vedle usnadnění orientace v oboru a čerpání aktuálních informací tak portál napomáhá k jednotné výuce akutní medicíny.

Při vývoji portálu AKUTNE.CZ využíváme v maximální možné míře tzv. open-source software a volně dostupných technologií. Toto rozhodnutí umožnilo učinit portál nezávislým na platformě a významně redukuje náklady na tvorbu. Portál obsahuje statické podklady, nejčastěji ve formě přednášek či autorizovaných textů, k jednotlivým tématům. Audiovizuální pomůcky i algoritmy týkající se propedeutiky akutní medicíny tvoří tým KARIM LF MU a FN Brno. Nedílnou součástí interaktivních testů se stovkami otázek z různých oborů jsou obrazové materiály, nejčastěji ve formě digitální fotografie. Grafický návrh webového portálu sleduje moderní trendy ve webdesignu, pravidla přístupnosti a použitelnosti webových stránek. Dle aktuálních zásad je naprogramováno i jádro portálu a jednotlivé interaktivní části: testy, rozhodovací algoritmy s rozhraním pro studenty, pedagogy a administrátory. Na portálu jsou vyvěšeny elektronické podklady k přednáškám v kurzech Intenzivní medicína a Anesteziologie. Vytváření jednotlivých interaktivních pomůcek neustále probíhá.

Multimediální interaktivní algoritmy

Unikátní spojení algoritmu s multimediálními materiály vzniká ojedinělý a didaktický vzdělávací objekt, který umožní studentovi uchopit problematiku více-modálně s vytvořením hlubší paměťové stopy. Interaktivní algoritmy neboli rozhodovací stromy, pomocí kterých si student může projít rozhodovací proces u akutního pacienta s cílem vrýt si do paměti algoritmy vedoucí k řešení akutních situací. Tyto rozhodovací algoritmy jsou podrobně popsány v doporučeních odborných společností a jde o to, aby se student – budoucí lékař touto edukační formou ujistil ve zvládnání akutních situací souvisejících s navrácením základních životních funkcí pacientovi, reagoval v nich přesně a nenechal se zmást druhotnými problémy. Při nesprávném postupu je student podrobně informován o možných dopadech rozhodnutí na pacienta. Hrubě nesprávný postup je označen za fatální a algoritmus je takto ukončen. I v reálných situacích však vede nesprávný postup často jen

ke zpomalení při vytváření správné diagnózy a plánu léčby. Tato skutečnost je v algoritmech zohledněna časovým faktorem, který zároveň působí jako reálný stresor. Provedení algoritmů umožňuje sledovat velké množství laboratorních a fyzikálních veličin, které na jedné straně napovídají správný postup, na druhé straně nadbytečnost vyšetření vede ke zpomalení řešení akutní situace.

Algoritmy jsou vytvořeny pomocí technologie Flash, která je v současné době dostupná drtivě většině uživatelů. Podle statistik portálu Lékařské fakulty Masarykovy univerzity je plug-in pro Flash dostupný u 96 % uživatelů, kteří portál v roce 2009 navštívili. Každý algoritmus, dostupný na portálu AKUTNE.CZ, je reližován jedním základním flashovým objektem, který se rozpadá na klíčové snímky, jejichž počet je dán počtem rozhodovacích uzlů v algoritmu. Ke každému klíčovému snímku pak existují další pomocné objekty, ve formě separátních souborů s uloženým multimediálním obsahem (statická fotografie, zvuk, video) pro každý snímek. Ke každé-

mu uzlu se dále načítá zvláštní klip, kterým je realizován ubíhající čas. Logika průchodu mezi snímky, řízení časové osy jakož i načítání multimediálního obsahu do jednotlivých snímků je řízeno skripty naprogramovanými v jazyce ActionScript 2. Při tvorbě většího počtu těchto učebních pomůcek je snahou dosáhnout lepší a jednoznačnější formalizace jednotlivých algoritmů tak, aby tvorba probíhala rychle a efektivně. Za tímto účelem byly na základě zkušeností z předchozích realizací vytvořeny formuláře v backoffice portálu AKUTNE.CZ, do kterých autoři zapisují veškeré informace relevantní k jednotlivým uzlům, tj. popis situace, otázku, možné odpovědi, varianty průchodu, odkazy na multimediální materiál, intervaly laboratorních hodnot a hodnot na monitoru základních životních funkcí.

V současné době jsou na portálu dostupné algoritmy postihující akutní situace u pacienta s Astma bronchiale, dále Obtížné zajištění dýchacích cest, Neurotrauma, Kardiopulmonální resuscitaci, Sepsí, Akutní bolest a Invazivní zajištění kriticky nemocného pacienta centrálním žilním katétre. Pod odborným vedením pedagogů se na tvorbě algoritmů významně podílejí studenti Lékařské fakulty Masarykovy univerzity.

Nadační fond AKUTNE.CZ

Nadační fond AKUTNE.CZ byl zřízen za účelem obecného rozvoje vzdělávání v oblasti akutní medicíny, dále podporu vzdělávání, vědy, výzkumu a vývoje v oblasti akutní medicíny na Masarykově univerzitě a rozvoje internetového výukového a publikačního portálu AKUTNE.CZ [ISSN 1803-179X].

Prostředky k uspokojení cíle nadačního fondu budou získávány formou nadačních darů od fyzických i právnických osob. Rozjednána je finanční podpora od několika českých subjektů, kteří spojují svoji podporu právě se vznikem nadačního fondu.

Obecný rozvoj vzdělávání se chystá fond podporovat pořádáním vzdělávacích akcí pro odbornou (pre- i postgraduální) i laickou veřejnost. Téma akutní medicíny se jako tenká linka vine celým spektrem klinických oborů medicíny, přesto není příliš rozšířená obecná povědomost o možnostech a zaměření této části medicíny. Je to způsobeno diverzifikací vzdělání do mnoha oborů a tím její roztržitostí.

Nadační fond bude na Masarykově univerzitě podporovat vzdělávání formou podpory pozvání zahraničních specialistů v oboru akutní medicína k přednáškám na půdě univerzity a podporou aktivních

a v odůvodněných případech i pasivních účastí pre- a postgraduátů na významných celostátních a zejména zahraničních událostech v oboru. Dále bude podporovat účast na zahraničních stážích významných klinik. Fond bude podporovat výzkumné projekty Masarykovy univerzity týkající se oboru. Bude podporovat publikační aktivitu pre- i postgraduátů formou hrazení účastnických poplatků, poplatků za zveřejnění práce aj.

Dalším nástrojem k naplnění cílů nadačního fondu je výukový a publikační portál AKUTNE.CZ [1803-179X] (dále jen portál). Návštěvnost portálu dosahuje každý měsíc více než 4000 unikátních IP adres z celé ČR, ale i ze zahraničí. Vznik nadačního fondu napomůže institucionalizovat formu podpory portálu a tím zůstane zachován charakter této aktivity jako striktně nekomerční, akademický a nezávislý.

Videokonferenční přenosy

Cílem projektu bylo vytvořit efektivní systém pro pre- i postgraduální výuku anesteziologie založený na videokonferenčním přenosu, který řeší významné limitující faktory, na které výuka na operačních sálech každodenně naráží, jako jsou vyčerpání operačních sálů, prostorové uspořádání sálů, hygienické normy, viditelnost operačního pole a počet studentů. Univerzální videokonferenční řešení nabízí všem studentům nejširší možnou paletu anesteziologických výkonů v průběhu výuky, na výukovém portále akutní medicíny AKUTNE.CZ [ISSN 1803-179X], na konferencích či při dalších e-learningových aktivitách.

K zajištění maximálního využití vložených finančních prostředků a zprostředkování přenosu prakticky neomezenému množství příjemců v libovolné lokalizaci jsme řešení postavili na videokonferenčním streamovacím serveru Tandberg Content, který nabízí univerzální připojitelnost současných zdrojů signálu (HD kamera, výstup z bronchoskopů, videolaryngoskopů, mikroskopů, skopických věží atd.). Server umožňuje zprostředkování 2 současně probíhajících živých přenosů (1 operaci lze sledovat z pohledu anesteziologa i operátora v rámci 2 výukových lekcí ve dvou místnostech současně), 5 současných záznamů a prakticky neomezený počet přenosů ze záznamu v režimu unicast či multicast. Prostřednictvím videokonferenčních jednotek snímajících obraz i zvuk umístěných přímo na operačním sále, které jsou připojeny na stávající síťovou infra-

strukturu vyčleněným garantovaným spojením rychlostí 2 Mbs, dochází k záznamu streamu na server a jeho okamžitému či následnému vysílání. Největší neduh streamovaných přenosů, jímž je zpoždění přenosu v řádu desítek sekund a tím zhoršení interaktivity, jsme vyřešili vložением centrální multipointové jednotky na síti CESNET, která zároveň maximalizuje množství míst, která budou moci být zdrojem záznamu. Klientskou stanicí může být jakékoli zařízení (počítač, mobilní telefon, PDA, palmtop apod.) s připojením na internet či do vyhrazené sítě schopné dekódovat audiovizuální signál standardu H.264. Archivaci nasnímaných materiálů provádí diskové pole s několika disky zapojenými v RAID poli s kapacitou v řádu terabytů. Záznamy budou indexovány a budou přístupné přímo z archívu nebo z výukového a publikačního portálu akutní medicíny AKUTNE.CZ [ISSN 1803-179X].

Výsledný videokonferenční systém multimediální výuky anesteziologie po technické i organizační stránce napomáhá pokrytí praktické výuky anesteziologie. Mobilitou zajišťuje multimediální oboustranný přenos z centrálních operačních sálů, anesteziologických přípraven a dospávacích pokojů do poslucháren ve Fakultní nemocnici Brno a na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Sekundárním efektem projektu je indexovaná databáze provedených přenosů a záznamů, která je dostupná z výukového portálu AKUTNE.CZ [ISSN 1803-179X]. Zaznamenané přenosy jsou dostupné na adrese www.akutne.cz/prenosy.

Konference portálu AKUTNE.CZ

Každoročně v listopadu na půdě Lékařské fakulty probíhá konference s vybranými souhrnnými přednáškami pokrývajícími témata akutní medicíny, která je určena posluchačům z řad vyšších ročníků Lékařské fakulty a lékařům v přípravě na specializaci. Souhrnné přednášky jsou doplněny workshopy, kde si na modelech může účastník vyzkoušet propedeutické anesteziologické dovednosti.

Diskuzní fórum AKUTNE.CZ

Moderované diskuzní fórum umožňuje zájemcům z řad studentů a odborné veřejnosti diskutovat nad aktuálními problémy akutní medicíny s odborníky na daná témata. Zájemce může pokračovat v již započatých vláknech nebo založit vlákno nové, které reflektuje cíl jeho zájmu. Moderátor vlákna je zodpovědný za jeho další rozvoj či případné ukončení při vyčerpání tématu. Diskuzní fórum naleznete na www.akutne.eu. ❖

Podpořeno granty Fondu rozvoje vysokých škol FRVŠ č. 421/2007F3d, 1969/2009 F3d a 1893/2009Aa.

Dohoda s průmyslem neexistovala

Rozhovor s Petrem Fialou

Děkujeme redakci časopisu A2 za souhlas s uveřejněním článku-rozhovoru, který rektor MU Petr Fiala poskytl časopisu A2. Článek byl díky souhlasu redakce A2 i pana rektora zařazen do našeho fakultního bulletinu.

Desátého května vás premiér jmenoval mezi členy nové Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Co v ní hodláte prosazovat?

Nová Rada se bude nepochybně muset zabývat otázkami organizace výzkumu v České republice včetně jeho institucionální struktury a řešit řadu nahromaděných problémů, které v oblasti výzkumu v České republice máme. Aktuální bude také změna hodnocení výsledků. Je třeba dosáhnout toho, aby finanční prostředky směřovaly do těch pracovišť, která mají potenciál produkovat kvalitní vědecké výstupy. Myslím, že úkolem každého člena Rady by mělo být také apelovat na příslušných místech a doporučovat vládě, aby byly zvýšeny prostředky na výzkum, protože financování vědy je ve srovnání s jinými zeměmi nedostatečné.

Jaký je váš pohled na přijímaná kritéria hodnocení vědy, výzkumu a vývoje?

Patřím dlouhodobě ke kritikům metodiky hodnocení. Nikdy jsem pro ni nehlasoval a mám k ní řadu připomínek, které pravidelně prostřednictvím České konference rektorů i jako člen rady předkládám. Nejvíce mi vadí, že metodika plní jiné funkce, než pro jaké byla určena, a ovlivňuje chování institucí a vědců způsobem, který je z hlediska kvality výzkumu spíše nežádoucí. Nejde jen o způsob rozdělení peněz mezi poskytovatele, ale o její vlastní smysl a cíl, s nímž byla vytvářena. Navíc její uplatnění vedlo k tomu, že namísto vytvoření zdravého konkurenčního prostředí uvnitř jednotlivých oborů vzrostla konkurence mezi obory, což určitě není pozitivní tendence. Metodiku je proto třeba upravit nebo změnit, protože její neustálé korektury ji zatím spíše zhoršovaly.

Proč ČKR nepodpořila požadavky na veřejná slyšení s kandidáty do vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace, tak jak prosazovala např. iniciativa Věda žije!?

ČKR se nikdy nezabývala požadavky iniciativy Věda žije. Při debatě s panem premiérem o složení nové Rady byla otázka veřejného slyšení jedním z okrajových témat. Vzhledem k tomu, jak je Rada právně a fakticky definována a že jde o poradní orgán vlády, převládá v diskusi názor, že veřejné slyšení není nezbytně nutným nástrojem výběru kandidátů. S kandidáty by ale naopak měla být dobře seznámena vláda, která je vybírala. ČKR i já osobně jsme současně vždy zastávali názor, že členy Rady se mají stát takové osobnosti, jejichž vědecký, odborný a lidský profil je zainteresované veřejnosti dostatečně znám.

Je pravda, že v tomto ohledu existovala dohoda mezi zástupci průmyslu a zástupci vysokých škol?

Ne, není to pravda. Žádná dohoda neexistovala, ani nedošlo k žádným předběžným jednáním.

Co vedlo ČKR k odmítání poslanecké novely zákona o podpoře výzkumu a vývoje, kterou prosazovaly iniciativy podporující Akademii věd ČR?

Poslanecká novela v podstatě jednostranně a bez širší diskuze upravovala důsledky již přijaté reformy vědy a výzkumu. Její přijetí by vedlo k omezení vlivu jednoho z podstatných nástrojů reformy, a to přidělování části finančních prostředků podle výkonu instituce. Omezení významu tohoto nástroje ČKR nechtěla podporovat. Rektoři českých vysokých škol reprezentovaní ČKR se nebrání debatě o úpravě výzkumného prostředí ani debatě o novele zákona, která by koncepčnějším způsobem měnila organizaci výzkumu a vývoje v ČR, brání se ale novelám, které nesystémově ovlivňují dopady přijatých reformních opatření.

Jak si vysvětlujete existující napětí a rozdílná stanoviska mezi některými zástupci iniciativ jako například Věda žije a zástupci vysokých škol?

Existence určitého napětí mezi vysokými školami a jinými typy výzkumných institucí je dána tím, že se v posledních letech výrazně změnil poměr v produkci výsledků výzkumu ve prospěch vysokých škol. Přes 55 procent všech kvalitních výzkumných výsledků produkuje právě vysoké školy. Těto změně ale nejsou uzpůsobeny ani struktury ani způsob financování českého výzkumu, což může nepochybně vyvolávat určité napětí, které je do jisté míry vlastně zdravé. O tom, co za napětí vůči vysokým školám pocituje Věda žije, nic nevím.

Myslíte si, že existují společné body mezi protesty zaměřenými proti tzv. Bílé knize a plánované reformě vysokého školství a iniciativami proti reformě financování vědy a výzkumu?

Společným prvkem je nepochybně slabá vládní politika a dlouhodobě neřešené problémy. Nemáme silnou a stabilní politickou reprezentaci, která by dokázala výzkumnou a vysokoškolskou politiku jasně definovat a prosadit potřebné změny v obou oblastech. To je snad jediný styčný bod. Jinak si myslím, že protesty byly velmi rozdílné, stejně jako byli rozdílní jejich aktéři, jež reprezentovali zájmy odlišných skupin.

Jaký je váš názor na dosavadní průběh posledních zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace?

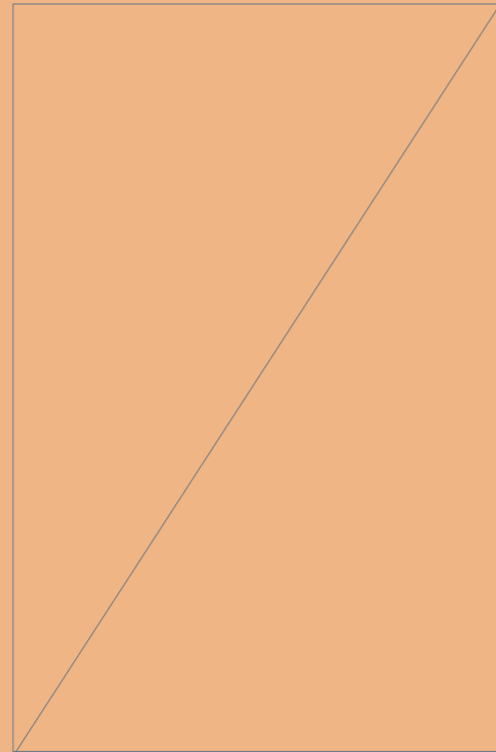
Myslím, že bylo velkou chybou, když pan premiér už na podzim deklaroval úmysl změnit složení stávající RVVI a pak to z různých důvodů nerealizoval. Následovalo odstoupení některých členů a mnohé věci se neprojednaly, protože se čekalo na novou Radu. Celá Rada vlastně do jisté míry ztratila legitimitu, kterou nezbytně potřebuje. Otálení se jmenováním nové Rady se negativně projevilo i v posledních jednáních. Z tohoto důvodu ustavení nové Rady vítám a těším se na spolupráci s ostatními kolegy. ❖

Petr Fiala (1964) vystudoval historii a politologii. Profesuru získal v roce 2002 na Masarykově univerzitě v Brně. Působí jako rektor MU, ředitel Institutu pro srovnávací politologický výzkum FSS MU, předseda České konference rektorů, člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace, člen Rady Ústavu pro studium totalitních režimů a člen Rady Evropské univerzitní asociace (EUA).

prof. MUDr. Jirka Mačák, CSc.
Ústav patologie LF MU
Dne 24. 5. oslaví své 70. narozeniny

prof. MUDr. Jiří Záhejský, DrSc.
Emeritní profesor
LF MU a Dermatovenerologická klinika
FN U Sv. Anny
Oslavil dne 16. 4. 80 let.

Jménem redakce bulletinu gratulujeme.

prof. MUDr. Alexandra Šulcová, CSc.
vedoucí Farmakologického ústavu LF MU
Tomešova 12
662 43 Brno
tel.: 549 49 7610
fax: 549 49 2364
e-mail: sulcova@med.muni.cz

Tiskem proběhla zpráva, že se v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR se v tomto měsíci konal za účasti poslanců, lékařů, farmakologů, zástupců Ministerstva zdravotnictví, Státního ústavu pro kontrolu léčiv i pacientů seminář o možnostech léčebného využití konopí v České republice. Jaké byly závěry jednání?

„V každém případě nutno úvodem sdělit, že legislativa takových postupů by v žádném případě neznamena legalizaci marihuany. Empiricky je možnost terapeutického využívání látek z konopí známa od pradávna. Dlouho to však byly skutečně jen popisované účinky, které k takovým závěrům vedly, bez objektivních farmakologických znalostí, jak jsou v organismu zprostředkovávány. Moderní medicína vyžaduje co nejobektivnější znalost o působení léčebných postupů až na supramolekulární a molekulární úrovni, aby byla jejich aplikace co nejcílenější. V případě konopných látek byly dveře k takovému poznání pootevřeny opakovaně na Hebrew University v Jeruzalémě, a to hned třikrát. Nejprve tam byla v roce 1964 izolována jako čistá substance hlavní psychotropně účinná složka marihuany – tetrahydrocannabinol (THC). Poté byla tamtéž v roce 1988 prokázána v organismu obratlovců včetně člověka existence proteinových struktur (receptorů), které THC stimuluje a tak rozvíjí své účinky. A do třetice na téže pracovišti se v letech 1995–2001 podařilo olomouckému rodákovi profesoru Lumíru Hanušovi (v r. 2007 na náš návrh ohodnoceného Čestným doktorátem MU) nalézt látky, jež jsou tělu vlastní a stimulují tytéž receptory. To vše nastartovalo intenzivní výzkum na mnoha pracovištích ve světě, který chce vést k poznání všech fyziologických i patofyziologických rolí takto prokázaného „endokanabinoidního systému“ (t.j. souboru specifických receptorů, látek přes ně působících a enzymů jejich vzniku a rozkladu) a možností léčebného zásahu do jeho funkcí. Měli jsme to štěstí, že prof. Raphael Mechoulam, přednosta výše uvedeného izraelského pracoviště souhlasil se spoluprací s naším Farmakologickým ústavem LF MU a poskytoval nám v době, kdy ještě nebyly komerčně dostupné, čisté látky specificky ovlivňující ‚kanabinoidní receptory‘. Díky tomu, jsme mohli již od r. 1995 přidávat do databází publikací z oblasti výzkumu kanabinoidů též naše experimentální výsledky.“

Můžete uvést příklad některých vašich výsledků ze kterých máte radost?

„Jedny z prvních našich výsledků ukázaly, že látka tělu vlastní anandamid může vyvolávat bifázické účinky, stimulační v nižších a inhibiční ve vyšších dávkách. Obdobnou zkušenost popsali později další autoři v jiných experimentálních modelech. Naše publikace z r. 1998 (Pharmacology Biochemistry and Behavior, 59 (2): 347–352) byla k dnešku citována více než 100× a z toho máme samozřejmě radost. Stejnou radost jsme měli také z další naší práce, které udělila ‚British Association for Psychopharmacology‘ Cenu za nejlepší práci roku 2002 publikovanou v jejím časopise Journal of Psychopharmacology (16, 2, 139 až 143). To už jsme se začali zabývat také působením látky, která umí na příslušných kanabinoidních receptorech blokovat působení kanabinoidů a v našich pokusech

potlačovala příjem metamfetaminu (pervitinu) u laboratorních potkanů na něm závislých. To naznačuje další léčebné možnosti ovlivňováním aktivity endokannabinoidního systému, tentokrát jejím potlačováním namísto povzbuzováním podáním kanabinoidů z marihuany. Zkoumání endokannabinoidního systému, který funguje nejen v mozku, ale byl prokázán v řadě dalších našich orgánů a tkání je proto dnes předmětem intenzivního výzkumu po celém světě. Ztepilá rostlina konopí, která lidstvu již v historii přinesla řadu užitečných využití, ale i nebezpečí

závislostních problémů, je tedy i zdrojem poznávání dosud neznámých dějů v našem těle, které se teprve musíme učit účelně ovlivňovat.“

To zřejmě již není úkol jen pro jedno nebo několik výzkumných pracovišť a měla by asi existovat vhodná koordinace. Děje se tak jen prostřednictvím publikací v odborných periodících?

„Kromě těchto publikací je významným prvkem živá diskuse na odborných fórech, jakými jsou jednání vědeckých konferencí, symposií a worksho-

pů, organizovaná řadou specializovaných mezinárodních odborných společností. Vzhledem k tomu, že náš ústav je výzkumně dlouhodobě zaměřen na farmakologii centrálního nervového systému, snažíme se být platnými členy organizací soustřeďujících se tímto směrem. Postupně jsme sami organizovali i v našem státě významná odborná setkání a uznání jsme se dočkali také tím, že jsme byli přizváni do vedení renomovaných mezinárodních odborných společností. Pracovala jsem například postupně ve výkonných výborech ‚European Behavi-

oural Pharmacology Society‘, ‚European College for Neuropsychopharmacology‘ a v letošním roce jsem byla na zvolena do funkce ‚Vice-President‘ světové odborné společnosti ‚Collegium Internationale Neuropsychopharmacologicum‘ (www.cinp.org) na období 2010–2014. To nám usnadní být aktuálně informováni o novinkách základního i aplikovaného výzkumu v oblasti, ve které bychom i my byli rádi úspěšní a vnímáme to jako velkou poctu. ❖

V prvním čísle bulletinu Naše fakulta Vám představujeme jednoho z mladých a nadějných vědeckých pracovníků doc. MUDr. Filipa Růžičku, Ph.D. z Mikrobiologického ústavu LF MU a FN U Sv. Anny v Brně.

Doc. MUDr. Filip Růžička se narodil 4. června 1972 v Brně.

Po promoci na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v roce 1996 nastoupil jako asistent na mikrobiologický ústav LF MU v Brně.

1999 – atestace v oboru Lékařské mikrobiologie

Od r. 1999 – vedoucí molekulárně-biologické laboratoře a mykologické laboratoře Mikrobiologického ústavu LF a FN u sv. Anny v Brně

2000–2007 postgraduální studium v oboru Lékařské mikrobiologie na Mikrobiologickém ústavu Lékařské fakultě Masarykovy univerzity.

2007 – obhájil disertační práci „Detekce tvorby biofilmu u stafylokoků a její význam v diagnostice „,

2008 – (únor–květen) stáž na Institute of Biomedical and Life Sciences, University of Glasgow v rámci FEMS Research Fellowships (dr. J. L. Douglas).

2008 – oceněn FEMS/ESCMID Research Fellow 2008

2009 – Specializovaná způsobilost pro obor lékařská mikrobiologie

2010 – (duben) – před vědeckou radou Lékařské fakulty Masarykovy univerzity obhájil habilitační práci „Tvorba biofilmu a povrchové vlastnosti lékařsky významných mikroorganismů – význam pro patogenezi onemocnění i pro diagnostiku“

od r. 1997 – člen Československé společnosti mikrobiologické; od r. 2004 člen hlavního výboru

od r. 1997 – člen Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP

od r. 2002 – člen European Confederation of Medical Mycology

od r. 2003–2007 – člen mezinárodní odborné společnosti Biofilm Club (Manchester, UK)

od r. 2008 – člen American Society for Microbiology

od r. 2009 – člen oborové rady Grantové agentury Akademie věd ČR č. 5 Lékařské a molekulárně biologické vědy.

od r. 2009 – člen hlavního výboru a revizní komise Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP.

Od svého nástupu na mikrobiologický ústav se účastnil organizace Konference mladých mikrobiologů Tomáškovy dny, v letech 2001–2008 jako hlavní organizátor.

V roce 2004 jako místopředseda organizačního výboru organizoval 23. kongresu Československé společnosti mikrobiologické.

Člen vědeckého výboru 24. kongresu Československé společnosti mikrobiologické (2007) a 25. kongresu Československé společnosti mikrobiologické (2010)

Od r. 2009 – člen hlavního výboru a revizní komise Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP

Od r. 2009 – člen oborové rady č. 5, lékařské a molekulárně biologické vědy, Grantové agentury Akademie věd České republiky

Od r. 2010 – člen akreditační komise pro obor specializačního vzdělávání lékařské mikrobiologie

Od r. 2010 – člen redakční rady časopisu Folia Microbiologica

Mezi odborné zájmy doc. Růžičky patří biofilmy v medicíně a účinnost antimikrobiálních látek na biofilm, povrchové a elektromigrační vlastnosti mikroorganismů, molekulárně-biologické metody v lékařské mikrobiologii, lékařská mykologie.

Zabývá se přednáškovou činností a vedením praktických cvičení v oboru lékařská mikrobiologie pro studenty všeobecného lékařství na LF, pro studenty biologických oborů na PřF. Vedení diplomových a bakalářských prací, vedení doktorandů.

MUDr. Filip Růžička, Ph. D. je autorem 29 odborných článků prezentovaných v odborných časopisech, mj. v časopisech Anal. Chem., APMIS, Clin. Microbiol. Infect., Electrophoresis, Epidemiol. Infect., J. Microbiol. Methods., Med Mycol., J. Chromatogr. B, J. Agric. Food Chem., Folia Microbiol. a dalších; a více než 100 příspěvků na konferencích publikací; 4 učební texty

Doc. MUDr. Filip Růžička, Ph.D. se do výuky lékařské mikrobiologie i vědecké práce v tomto oboru zapojil již jako student 6. ročníku LF MU. Po promoci r. 1996 nastoupil jako asistent na Mikrobiologický ústav LF MU. Vyučoval jak studenty všeobecného lékařství a stomatology LF MU, tak i studenty Přírodovědecké fakulty MU. V rámci řešení grantu FRVŠ zavedl do výuky volitelný předmět Molekulárně biologické metody v lékařské mikrobiologii.

Ve své výzkumné činnosti se zprvu orientoval na využití hemolytických interakcí pro průkaz klinicky významných mikroorganismů a na posouzení významu nízkoavidních protilátek v diagnostice virových onemocnění. Později se zaměřil na možnosti využití molekulárně biologických metod v diagnostice mykotických infekcí. Jeho hlavním odborným zájmem se ale stal mikrobiální biofilm a s ním související povrchové vlastnosti mikrobů. Tuto problematiku řešil i v rámci postgraduálního studia a ve své dizertační práci s názvem „Detekce tvorby biofilmu u stafylokoků a její význam v diagnostice“. Navázal přitom úzkou spoluprací s Ústavem analytické chemie AV ČR v projektu týkajícím se využití kapilárně elektroforetických technik v mikrobiologické diagnostice.

V dalším období své výzkumné činnosti se více zaměřuje na problematiku kvasinkových biofilmů. Na téma „Influence of culture conditions on biofilm formation of blood stream Candida isolates“ získal v roce 2008 stipendium FEMS (Federation of European Microbiological Societies) Research Fellowships pro stáž na Institute of Biomedical and Life Sciences, University of Glasgow. Za výzkumnou čin-

nost v průběhu této stáže byl oceněn Evropskou společností klinické mikrobiologie a infekčního lékařství (European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases, ESCMID) cenou FEMS/ESCMID Research Fellow 2008.

Dr. Filip Růžička je autorem a spoluautorem 32 odborných článků, vesměs v časopisech s faktorem impaktu (Anal. Chem., APMIS, Clin. Microbiol. Infect., Electrophoresis, Epidemiol. Infect., J. Microbiol. Methods., Med Mycol., J. Chromatogr. B, J. Agric. Food Chem., Folia Microbiol.), z toho u 15 je prvním autorem nebo má na práci shodný podíl jako první autor. Tyto práce jsou citovány na WOS či SCOPUS 106x (bez autocitací). Výsledky své práce prezentoval ve více jak 115 příspěvcích na konferencích.

Dr. Růžička je členem hlavního výboru Československé společnosti mikrobiologické a členem hlavního výboru a revizní komise Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP. Je členem Společnosti pro mikrobiologii a epidemiologii ČLS JEP, v rámci American Society for Microbiology figuruje jako zástupce pro Českou republiku a European Confederation of Medical Mycology.

Dále působí v oborové radě Grantové agentury AV ČR č. 5, Lékařské a molekulárně biologické vědy. Jako řešitel či spoluřešitel se podílel či podílí na 12 grantových studiích IGA MZ ČR, FRVŠ, GA AV ČR, Institut Danone a Tandem-MPO a je zapojen v projektu Stomatologického výzkumného centra LF MU.

Téma předložené habilitační práce „Tvorba biofilmu a povrchové vlastnosti lékařsky významných mikroorganismů – význam pro patogenezi onemocnění i pro diagnostiku“ se dotýká prakticky všech oborů medicíny. Těžištěm práce je 10 komentovaných publikací z let 2006–2009, uveřejněných v naprosté většině v renomovaných mezinárodních časopisech s impakt faktorem. Jde o výsledky bádání dr. Růžičky v oblasti detekce schopnosti tvořit biofilm u patogenních mikrobů, zejména kvasinek, a posouzení jeho významu jako faktoru virulence. Zbývající část je věnována možnosti využití povrchových vlastností mikroorganismů, konkrétně povrchového náboje a hydrofobicity, pro jejich detekci, identifikaci a pro sledování schopnosti tvořit biofilm u těchto mikrobů. Celá práce, a zejména část zaměřená na charakterizaci povrchových vlastností mikroorganismů pomocí kapilární elektroforézy, má interdisciplinární přesah mimo oblast lékařské mikrobiologie, a to nejen do oblasti klinické medicíny, ale zahrnuje i nové poznatky v oblasti analytické chemie. ❖

Centrum ochrany reprodukce Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

MUDR. MARTIN HUSER, PH.D.

Nádorová onemocnění patří mezi nejčastější příčiny smrti a to i přes obrovský rozvoj metod vyhledávání a léčby v onkologii. S rozvojem nových vyšetřovacích technik dochází k zachytu nádorového bujení v stále časnějších stádiích a při použití moderních léčebných prostředků, přibývá pacientů, které se podaří trvale vyléčit. Často ovšem za cenu trvalých následků, které mohou významně ovlivnit kvalitu jejich života. Mezi významné trvalé následky intenzivní onkologické léčby se řadí poruchy reprodukčních funkcí či trvalá neplodnost v důsledku nevratného zničení zárodečných buněk (vajíček či spermií).

Moderní metody asistované reprodukce mohou dnes nabídnout vyléčeným onkologickým pacientům šanci na vlastní rodinu, často však za cenu kompromisů a nutnosti využití darovaných vajíček či spermií. V moderní reprodukční medicíně dnes existují klinické i experimentální metody, jejichž pomocí je možné těmto poruchám reprodukce předejít nebo výrazně zmírnit jejich tíži.

Reprodukční ochrana u mužů

Rutině používanou metodou, která vede k záchraně plodnosti u mužů je zamrazení spermií. před onkologickou léčbou. Takto zamražené spermie je možné po úspěšném vyléčení rakoviny využít k oplození a narození dítěte pomocí běžných metod asistované reprodukce – nitroděložní inseminace (IUI) nebo mimotělního oplodnění (IVF). Tato technika má na našem pracovišti dlouholetou tradici a je hojně využívána lékaři většiny onkologických oborů, což svědčí o jejím širokém povědomí mezi odbornou i laickou veřejností.

Reprodukční ochrana u žen

Dlouhodobým následkem onkologické léčby v organismu ženy je předčasné ovariální selhání (POS). Poškození ovarií bývá většinou nevratné a to v důsledku zničení ovariálních folikulů obsahujících vajíčka. Reprodukční ochrana u žen je komplikovanější než u mužů, zejména z důvodu větší náchylnosti vajíček na mimotělní manipulaci a obtížnější metody jejich získávání z organismu ženy. Přesto existují účinné metody reprodukční ochrany také pro ženy, které musí bojovat s onkologickým onemocněním. Všechny tyto metody ochrany reprodukčního zdraví mají ovšem své výhody i limity.

Kryokonzervace embryí

Kryokonzervace embryí představuje efektivní možnost pro ženy se stálým partnerem. Po klasické hormonální stimulaci je možné embrya zachovat klasickou technikou pomalého mrazení. Tato metoda má vysokou klinickou úspěšnost – hodnoty pregnancy rate dosahují dnes 15–25 % na cyklus.

Kryokonzervace oocytů

Tato technika v současnosti zažívá svou renesanci, zejména z důvodu zlepšení efektivity kryokonzervacích protokolů a kryoprotektantů stabilizujících buněčné membrány. V minulosti byla tato technika na dlouhou dobu opuštěna, pro velmi nízké procento přežívání oocytů celého procesu zmrazení a následného rozmrazení (fragilita mitotického aparátu, zona pellucida „hardening“ efekt). Velmi perspektivní je zejména metoda ultra-rychlého zamrazení tzv. vitrifikace. Při vitrifikaci dochází k okamžité přeměně roztoku do pevného skupenství bez tvorby ledových krystalů, které nejvíce poškozují buněčné orgány. Metoda je vhodná také ke kryokonzervaci embryí nebo ovariální tkáně (viz. níže). Tato technika podobně jako kryokonzervace embryí vyžaduje ovariální stimulaci. K jejímu použití ale nejsou potřeba mužské pohlavní buňky, je tedy vhodná i pro ženy bez stálého partnera či adolescenty. K rutinnímu zavedení této metody do klinické praxe jsou potřeba ze-

jména větší srovnávací studie, nicméně v budoucnu by tato technika mohla vytlačit klasické kryokonzervacní protokoly.

Kryokonzervace ovariální tkáně

Kryokonzervace ovariální tkáně a její pozdější autotransplantace představuje jedinou možnost reprodukční ochrany u pacientek, u nichž nelze oddalovat zahájení onkologické léčby pro riziko progresu jejich onemocnění. Také se využívá u žen kde je kontraindikována hormonální stimulace z důvodu špatného celkového stavu pacientky nebo u hormonsenzitivních nádorů (např. karcinom prsu). Použití této techniky je možné také u dětí, kde ještě neprobíhá menstruační cyklus a proces pravidelné ovulace. Po vyléčení onkologického onemocnění je možné tkáň ovariálního kortexu auto-transplantovat do oblasti malé pánve – ortotopicky či do jiného místa v organismu – heterotopicky. U pacientek s POS dojde po transplantaci zhruba do 6 měsíců k obnově menstruačního cyklu a procesu ovulace.

Ochrana folikulárního aparátu ovaria pomocí léků

V prevenci ovariálního poškození lze také využít analog gonadoliberinu (GnRh_analoga). Jejich podání vyvolá hypogonadotropní amenorrhoeu a uvede vaječníky do klidového pre-pubertálního stavu. Bylo zjištěno že ovaria v tomto stavu jsou méně citlivá na cytotoxický účinek chemoterapie. Přesný mechanismus účinku není znám, ale existuje řada důkazů o efektivitě tohoto postupu. Na základě prospektivní studie případu a kontrol uskutečněné na našem pracovišti je aplikace GnRh analog účinná, zejména při použití méně gonadotoxické chemoterapie. V těchto případech je možné tuto metodu použít samostatně. Při nutnosti užití vysoce gonadotoxických chemoterapeutických režimů je vhodné tuto metodu kombinovat s jinou výše uvedenou technikou ovariální protekce.

Centrum ochrany reprodukce LF MU

Komplexní ochrana reprodukčních funkcí mužů a žen vyžaduje včasnou a úzkou spolupráci onkologického centra s pracovištěm reprodukční medicíny. V praxi je možné tuto součinnost zabezpečit vytvořením mezioborového centra ochrany reprodukce (COR). Naše pracoviště se problematice fertility onkologických pacientů věnuje dlouhodobě.

Výsledkem naší snahy o zachování reprodukčního potenciálu mužů a žen v reprodukčním věku je vznik mezioborového Centra ochrany reprodukce na půdě Gynekol.-porod. klinice Lékařské fakulty Masarykovy Univerzity. COR bylo na našem pracovišti formálně založeno v roce 2009 a nabízí své zkušenosti a konzultační činnost pacientům z celého moravského regionu i mnoha vzdálenějších oblastí České republiky. Na našem pracovišti se nám podařilo dát dohromady tým odborníků, kteří pacientovi mohou poradit, jak ochránit reprodukční funkce ještě před zahájením léčby rakoviny. Na řešení problematiky se podílí gynekolog – specialista v oboru reprodukční medicíny, klinický onkolog a embryolog, popřípadě genetik či urolog. Klinická praxe v této oblasti vyžaduje rychlou reakci a pomoc celého týmu odborníků, ještě před zahájením léčby nádorového onemocnění. Naším pacientům poskytujeme první konzultaci v problematice reprodukční ochrany do 24–48 hodin od prvního telefonického kontaktu. Jsme si vědomi toho, že závažná rozhodnutí ohledně léčby nádorového onemocnění je nutné učinit rychle. ❖

Gynekologicko-porodnická klinika LF MU Centrum ochrany reprodukce (COR)

Jihlavská 20, 625 00 Brno – budova Z, 3. patro
Objednání pacientek na tel.: 532 233 953
web: www.ivfbrno.cz/cor
e-mail: cor@ivfbrno.cz

Naším cílem je seznámit pacienta s dostupnými možnostmi na záchranu reprodukčních funkcí organismu včetně výsledků a šancí na úspěch a realizovat doporučené metody reprodukční ochrany tak, aby nedošlo ke zpoždění plánované protinádorové léčby. Poskytnutí rady a poznání v oblasti reprodukční ochrany dává pacientovi cennou pomoc k aktivnímu rozhodnutí o vlastní léčbě a je lepší než nevědomost a pasivní přijetí všech důsledků léčby rakoviny.

MUDr. Martin Huser, Ph.D.
Gynekologicko-porod. klinika
LF MU a FN Brno
Jihlavská 20
625 00 Brno
e-mail: martin.huser@gmail.com

Dostupnost elektronických informačních zdrojů pro Lékařskou fakultu v r. 2010

MGR. ZDEŇKA DOHNÁLKOVÁ

Studenti a zaměstnanci LF měli v po celý rok 2009 přístup k 64 elektronickým zdrojům. Tato celkem příznivá situace bude trvat i v roce 2010, takže pro studijní, výukové a vědecko-výzkumné účely jsou aktuálně k dispozici potřebné základní zdroje. Nově byly koncem roku 2009 zpřístupněny:

- Citační databáze SCOPUS
- Faculty of 1000 Complete (Biology, Medicine) – post-publikační recenze zásadních článků, zajišťuje přehled o nejnovějších výsledcích ve zvolených oborech
- Oxford Journals – Science, Technology, Medicine – celkem 125 časopisů, z toho 62 medicinských, Life Sciences – 32 titulů, od r. 1996, plné texty
- Karger Online Journals – více než 80 titulů v plných textech

Od počátku roku pak přibýly:

- časopis Nature – on-line, společný nákup s Přírodovědeckou fakultou,
- British Medical Journal (BMJ) Online – IF BMJ (ISI WoS 2008) je 12,827, plný text
- BMJ Journals Online – 24 titulů v plných textech

Většina zdrojů je financována z fakulních/univerzitních prostředků, některé s podporou prostředků MŠMT v rámci programu INFOZ. Ten v loňském roce umožnil univerzitám přístup k nejnětějších zdrojům. Vysokoškolské knihovny a další instituce soutěžily v dotačním řízení. Příjemce dotace hradí 25 % spoluúčasti ceny zdrojů. Program byl vyhlášen na období 2010–2012. Přehled dostupných multioborových (citačních, plno-textových či abstraktových) databází na MU naleznete v tabulce 1, LF má do všech nekomplikovaný přístup:

Tabulka 1

Multioborové dtb	dostupnost		spoluúčast	hradí
Web of Knowledge	celá MU	2010–2012	464 000 Kč	KIC MU
Journal Citation Reports	celá MU	2010–2012	v balíčku s WoK	
ISI Proceedings	celá MU	2010–2012	v balíčku s WoK	
Scopus	celá MU	2010–2011	16 000 EUR	KIC MU
Elsevier-ScienceDirect	celá MU	2010–2011	předpl. + 2 097 EUR	fakulty
Freedom Collection	celá MU	2010–2011	předpl. + 15 324 EUR	fakulty+KIC MU
Wiley/Blackwell	celá MU	2010–2011	předplatná časopisů	fakulty
Springer – časopisy	celá MU	2010–2011		
Springer-LNCS	celá MU	2010–2011		
EBSCO Academic+Business	celá MU	2010–2011	4 094 USD	KIC + fakulty
EBSCO GreenFile	celá MU	2010–2011		
ProQuest Central	celá MU	2010–2012	189 996 Kč	KIC MU

Pro LF byla klíčová účast v projektu Informační zdroje pro efektivní výzkum v medicíně a psychologii v ČR, podávaný Univerzitou Karlovou, která umožňuje přístupy do těchto databází, částka je celkovou finanční spoluúčastí LF v projektu pro r. 2010:

Tabulka 2

Multioborové dtb	dostupnost		spoluúčast	hradí
Medline on Ovid	celá MU	2010–2012	792 477 Kč	LF
EMBase on Ovid	celá MU	2010–2012		LF
BMJ Online	celá MU	2010–2012		LF
BMJ Journals Online	celá MU	2010–2012		LF
Karger Online Journals Current	celá MU	2010–2012		LF
Evidence Base MedicineReviews	celá MU	2010–2012		LF
LWW – High Impact Collection	celá MU	2010–2012		LF
Oxford Journals STM	celá MU	2010–2012		LF
PsycInfo	FSS Katedra psychologie	2010–2012	52 305 Kč	FSS Katedra psychologie

Kromě zdrojů uvedených výše jsou dostupné i sbírky elektronických knih a online slovníky), kolekce časopisů světových nakladatelů (Elsevier, Oxford Journals, Springer, Ulrich's, Wiley/Blackwell), biomedicínská báze Biological Abstracts, a mnohé další. Vzhledem k vysokým cenám jsou však nedostupné některé prestižní tituly pro vědu a výzkum, např. z nakladatelství Nature Publishing Group (NPG). Plné texty z těchto periodik pak knihovna zajišťuje pomocí meziknihovní služby, dodávání článků je rychlé. Také je možné stát se on-line uživatelem Národní lékařské knihovny, která mnohé z titulů NPG předplácí a uživatel má možnost vzdáleného přístupu.

Výhradně pro Lékařskou fakultu jsou dostupné i další zdroje: databáze Current Contents Connect – Clinical Medicine, kolekce knih Thieme ElectronicBook Library a Wiley – ebooks. Dále knihovna předplácí DVD ROM Bibliomedica s nejvýznamnějšími databázemi Národní lékařské knihovny a přibližně stovku online medicínských časopisů. Knihovna také v průběhu roku zajišťuje přístupy k různým databázím pro jejich vyzkoušení na základě návrhů pracovišť LF.

K výše uvedeným zdrojům je zajištěn přístup z celé Masarykovy univerzity, v několika málo případech je přístup omezen na menší počet oprávněných přístupů podle charakteru licence. Správcem přístupu je buď Knihovnicko-informační centrum MU (multioborové zdroje) nebo Knihovna univerzitního kampusu (medicín-

ské, chemické a biochemické zdroje). Je nutné přistupovat z PC v síti MU, nebo využívat vzdáleného přístupu. Detailní a aktuální informace k přístupu, dostupnosti a způsobu přístupu jsou uvedeny na Portálu EIZ-MU <http://library.muni.cz/ezdroje/> a na stránce Knihovny univerzitního kampusu www.ukb.muni.cz/kuk, kde je poskytována také výrazná podpora uživatelům v podobě interaktivních tutoriálů k jednotlivým zdrojům, viz sekce Elektronické zdroje: <http://www.ukb.muni.cz/kuk/?page=14>.

Nově jsou k dispozici nové nástroje pro práci s elektronickými informacemi, zejména **technologie/služba S.F.X**. Ta umožňuje snadné vyhledávání plných textů v elektronických zdrojích dostupných na MU. V současnosti tuto technologii podporují hlavní informační zdroje, které má MU zakoupeny – (ProQuest, EBS-CO, SpringerLink, ScienceDirect), a například i Google Scholar. Využívání služby SFX je jednoduché: pokud narazíte u nějakého zdroje na ikonu služ-   by SFX: , můžete na ni kliknout a služba se pokusí dohledat plný text k danému zdroji a předá vám ji v okně prohlížeče včetně odkazů na tištěné

publikace dostupné v knihovnách MU. Další novinkou je **Citation Linker**, nástroj, který slouží pro vyhledávání zdrojů na základě citace. Významným obohacením je i využití služby **Metalib** – metavyhledávače v elektronických zdrojích MU. Konkrétně pro lékařské a nelékařské obory LF je v Metalibu MU zařazeno 10 rozsáhlých informačních zdrojů, takže tematické vyhledávání přinese bohaté výsledky. Podrobný popis služeb naleznete na výše uvedeném portálu EIZ-MU nebo v článku Vlastimila Krejčíře: Nástroje pro práci s elektronickými informačními zdroji MU, dostupné z: <http://www.ics.muni.cz/zpravodaj/articles/634.html>.¹

Knihovna univerzitního kampusu k problematice elektronických zdrojů poskytuje individuální poradenství, semináře a školení uživatelům i soustavnou informační výchovu studentům v podobě kreditově ohodnocených předmětů. Pro kliniky a ústavy je možné si vyžádat skupinové školení. ❖

1 V. Krejčíř. Nástroje pro práci s elektronickými informačními zdroji MU. Zpravodaj ÚVT MU. ISSN 1212-0901, 2010, roč. XX, č. 3, s. 3–7.

Za profesorem MUDr. Adolfem Žáčkem, DrSc.

Dne 20. 6. 2010 zemřel ve věku 92 let prof. MUDr. Adolf Žáček, DrSc., nezapomenutelný vysokoškolský pedagog Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, významná tvůrčí osobnost respektovaná doma i v zahraničí, dlouholetý přednosta Ústavu sociálního lékařství, autor mnoha odborných a vědeckých publikací, učebních textů i monografií.

Byl to člověk vzácný, ušlechtilý, vnímavý, neokázale pracovitý, optimistický, dobrosrdečný a se svérázným smyslem pro laskavý humor. Uměl si vážit drobných radostí a soustředit se s plnou vážností na to podstatné, co má skutečně smysl. Samozřejmou úctou si získával upřímným odhodláním pokračovat v solidní tvůrčí práci a hájit základní humánní hodnoty, a to bez ohledu na vrtkavost osudu a rychle se měnící krokové variace dobových tanců.

Na svou pozoruhodnou životní pouť vykročil 15. prosince 1917, kdy se narodil v Němčicích na Hané. Promoval v roce 1946 a hned po promoci nastoupil na Ústav sociálního lékařství, jehož přednostou byl 26 let, od roku 1956 do roku 1983. V letech 1963–67 působil jako předseda Společnosti sociálního lékařství ČLS JEP. Prof. dr. Žáček navštívil řadu zemí jako expert Světové zdravotnické organizace (Anglie, Itálie, Francie, Švýcarsko, Polsko, Pákistán), přednášel na zahraničních fakultách a svým širokým rozhledem a hlubokými teoretickými i praktickými zkušenostmi pomáhal formovat několik generací lékařů.

Respekt odborné veřejnosti si získal už svou habilitační prací „Rakovina v ČSR jako zdravotně sociální problém“, v níž v březnu roku 1950 naléhavě poukázal na to, že „je žádoucí, aby zhoubné nádory podléhaly pravidelnému hlášení a aby byl vytvořen centrální ústav, který by vedl a studoval statistiku nemocnosti.“ Vyhláškou ministerstva zdravotnictví bylo poté od 1.1.1951 zavedeno povinné hlášení každého onemocnění, podezření z onemocnění a úmrtí na zhoubné nádory.

V roce 1952 prof. dr. Žáček vydal monografii „Základy statistiky pro zdravotníky“, která předznamenala snahu o objektivní statistické hodnocení nejen dat rutinní zdravotnické statistiky, ale i výsledků klinických studií.

V letech 1961–63 působil ve statistickém oddělení Světové zdravotnické organizace v Ženevě. Získané zkušenosti využil po návratu ve výuce, připravil několik učebních textů a posléze vydal monografii „Metody studia zdraví a nemoci v populaci“, která vyšla ve dvou vydáních (v roce 1974 a 1984) a stala se jednou z nejcitovanějších publikací v oblasti sociálního lékařství.

Významné jsou zásluhy profesora dr. Žáčka zejména o rozvoj teorie a koncepce oboru Sociálního lékařství. Právě jeho zásluhou se podařilo v 60. letech opustit tehdejší název „Organizace zdravotnictví“, který byl oboru vnucený podle sovětského vzoru, a vrátit se k názvu „Sociální lékařství“, který použil prof. dr. Hamza, když v roce 1922 založil na Masarykově univerzitě v Brně Ústav sociálního lékařství. V roce 1966 byl prof. dr. Žáček hlavním autorem koncepce Sociálního lékařství, ve které se obor programově přihlásil ke studiu a zvládnutí dominantních sociálně-zdravotních problémů.

Rovněž začátkem 90. let sehrál nesmírně důležitou úlohu, když hájil význam oboru a byl proti některým snahám přejmenovat obor na „Zdravotnický management“. Prozíravě argumentoval, že řízení musí stavět na věrohodných poznatcích, na pochopení struktury a vývoje společnosti a musí brát v úvahu vývoj i determinanty zdraví lidí. Vzhledem k rozsahu sociálních změn a potřebě studovat zdraví a nemoci jak na individuální, tak na populační úrovni navrhl ponechat název „Sociální lékařství“, který současně poukazuje na zásadní význam sociálních determinant zdraví při studiu a zvládnutí zdravotních problémů konkrétních sociálních celků.

Prof. Žáček významně přispěl i k rozvoji postgraduálního vzdělávání v oboru organizace a řízení zdravotnictví. V této souvislosti zdůrazňoval zejména systémový přístup, odbornou kompetenci řídicích zdravotnických zdravotníků, a to zejména pokud jde poznávání zdravotních potřeb populace a o hledání a poskytování nejvhodnějších modalit zdravotnických služeb.

Naléhavě připomínal, že jedním z důležitých kritérií kvality a výkonnosti zdravotnického systému je posouzení, zda a do jaké míry je zdravotnická soustava přístupná veřejné kontrole i kritice a jestli jsou adekvátní zdravotnické služby plně dostupné těm, kteří je skutečně potřebují.

Obdivuhodné výsledky vědecké, pedagogické i organizační práce prof. MUDr. Adolfa Žáčka, DrSc. nám dodávají odvahu překonávat dílčí občasně těžkosti a rozvíjet obor Sociální lékařství v nových evropských souvislostech.

Profesor MUDr. Adolf Žáček, DrSc. pro nás je a zůstane příkladem svými rozsáhlými odbornými znalostmi a pracovními výsledky. Svou obdivuhodnou osobností se pro nás stal nesmírně cenným a trvalým vzorem. ❖

prof. MUDr. Jan Holčík, DrSc.

První český vědec se stal členem prestižní Americké neurologické asociace

Neurolog Ivan Rektor z Masarykovy univerzity byl jako první český vědec zvolen členem prestižní Americké neurologické asociace (ANA). Členství získal díky svému zásadnímu příspěvku k rozvoji klinické neurologie a neurověd. Mezinárodní uznání získaly jeho práce o mozkové aktivitě snímané elektrodami vnořenými přímo do mozku nemocných. ANA vybírá své zahraniční členy z řad předních světových odborníků hlasováním všech svých členů.

„Profesní úspěch profesora Ivana Rektora má mimořádný význam nejen pro Masarykovu univerzitu, na jejímž vedení se Ivan Rektor podílí ve funkci prorektora a kde působí jako pedagog, ale i pro rozvoj neurologie a souvisejících vědních disciplín v regionu i celé České republice,“ řekl rektor Masarykovy univerzity Petr Fiala.

Podle profesora Zbigniewa Wszoleka působícího na jedné z největších amerických univerzitních nemocnic Mayo Clinic bude členství Ivana Rektora pro ANA přínosem zejména v oblasti výzkumu a výuky. „Je předním evropským a prvním českým neurologem, který byl zvolen do ANA. Jeho zvolení je velkou poctou pro něj i pro jeho zemi,“ řekl Wszolek.

Ivan Rektor je přednostou 1. neurologické kliniky Lékařské fakulty Masarykovy univerzity ve Fakultní nemocnici U Svaté Anny v Brně. Pod jeho vedením se klinika stala jedním z předních evropských center výzkumu, diagnostiky a léčby onemocnění mozku. Založil a vede také univerzitní centrum pro neurovědy, které integruje mezioborový výzkum. Kromě toho vede laboratoř pokročilého zobrazování mozku v projektu Středoevropského technologického institutu CEITEC. V počtu odborných publikací a zahraničních citací stojí na předním místě mezi českými neurology.

ANA je nejstarší světovou neurologickou společností a jednou z prvních akademických asociací ve Spojených státech. Vznikla v roce 1874 jako profesní organizace akademických neurologů a neurovědů se záměrem prosazovat cíle akademické neurologie. Vydává prestižní žurnál *Annals of Neurology*. ❖

Kontakt:

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc.,

Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, irektor@med.muni.cz, tel.: +420 549 49 1019

Mgr. Tereza Fojtová,

mluvčí Masarykovy univerzity, fojtova@rect.muni.cz, tel.: +420 549 49 4949, mobil: +420 724 517 335

Masarykova univerzita byla zřízena zákonem ze dne 28. ledna 1919 jako druhá česká univerzita. V době založení měla čtyři fakulty – právnickou, lékařskou, přírodovědeckou a filozofickou. V současnosti má devět fakult a 43 tisíc studentů řádného studia.

Více informací na <http://www.muni.cz> a <http://info.muni.cz>.

54. ročník SVOČ

doc. MUDr. Kateřina Kaňková, Ph.D.
Ústav patologické fyziologie

V minulém roce, který se nesl ve znamení oslav 90. výročí založení Masarykovy univerzity, probíhal 53. ročník Studentské vědecké konference. Uplynul rok a jsme velmi blízko konání ročníku s pořadovým číslem 54. SVK se koná pod záštitou LF MU, organizovaná je Spolkem mediků LF.

Doc. MUDr. Kateřiny Kaňkové, Ph. D. z Ústavu patologické fyziologie jsme se zeptali, jak vrcholí přípravy 54. ročníku SVK.

Jako každoročně v tomto období zahajujeme přípravu sborníku abstrakt, logistiku vlastní konference, domlouváme složení odborných komisí, které budou hodnotit příspěvky studentů aj. Naprostou většinu práce si dělají studenti, organizovaní ve Spolku mediků sami. Já jsem akademickým koordinátorem. Je to spíše o tom oslovovat komisaře z řad mých kolegů a celkově dohlížet na průběh příprav.

V loňském roce jste při přípravě SVK zmínila, že současné renomé si MU vydobyla díky systematické vědecké práci svých akademických pracovníků, z nichž celá řada započala svou kariéru studentskou vědeckou činností již během pregraduálního studia.

To je pravda, to potvrzuji. Většina kolegů, kteří se účastní SVK např. v odborných komisích začínala studentskou vědeckou činností.

Pan profesor Špinar při svém zahajovacím projevu loňské SVK hovořil o tom, jak budou studenti hodnoceni a kladl důraz také na prezentační schopnosti.

Tradičně se to řídí v tomto duchu, samozřejmě jsou prezentační schopnosti velmi důležité. Pravý odborník se pozná podle toho, že dokáže s problémem obeznámit jak odbornou veřejnost, tak problematiku osvětlit i naprosto laickému publiku.

Kdy se dozvíme kdo zasedne v jednotlivých odborných komisích?

Definitivní podoba hodnotících komisí by měla být známa nejpozději do 10. května 2010, kdy budou mít jejich členové přístup do databáze příspěvků studentů, aby se mohli event. připravit na odbornou diskuzi.

53. ročník konference prezentoval 40 prací od cca 55 autorů (studentů), celkem ve 4 sekcích. Sekce teoretická a preklinická, sekce interní, chirurgická a doktorandská. Bude tomu letos podobně?

V zásadě ano, letos je přihlášeno celkem 45 prací do 5 sekcí (teoreticko-preklinické, stomatologické, chirurgické, interní a doktorandské). Vzhledem k tomu, že některé práce mají vícero autorů bude počet jmen vyšší než počet příspěvků.

Lékařské fakulty obecně vychovávají studenty především k praxi. Studenti medicíny nejsou samostatnými výzkumnými pracovníky a tudíž za jejich práci, které jsou prezentovány na SVK stojí školitelé.

Ale školitelé jsou naprosto převážně lékaři. Je potřeba jednak přihlídnout k tomu, jak definujeme výzkum – kromě základního je i klinický a aplikovaný, a také k tomu, že studenti, kteří se zúčastňují konference, jsou jen zlomkem celku. Věřím, že tím nejlepším. A konečně, i když lékaři sami třeba vlastní dennodenní výzkumnou práci neprovádí, jsou typicky vedoucími týmů a projektů. Znají totiž dobře potřeby praxe. Biomedicína je to vlastně neodseparovatelná symbióza lékařů, přírodovědců a odborníků s technickým zaměřením.

Podarilo se již valorizovat systém odměňování vítězů?

Ano, mírně. Ale finanční benefit nikdy nebyl tím hlavním. Pokud by byl, dovedu si představit tisíce ji-

ných způsobů, jak si student může vydělat. Motivace účastníků je jistě jiná. Myslím si, že je to časová a intelektuální investice do vlastní budoucnosti.

54. SVK bude již dvojjazyčná nebo si budeme muset ještě počkat?

Od loňska máme nachystánu anglickou verzi večeré agendy. Letos jsme ji ještě nespustili, ale příští rok to asi bude nutné – máme již letos první „cizojazyčnou“ vlašťovku. Myslím si, že letos to zahraniční studenti „okouknou“ a příští rok se snad můžeme těšit na větší zastoupení. Ale znovu podotýkám, že to bude zejména práce školitelů. ❖

Děkuji za rozhovor.

Mgr. Marie Korcová

Průběh 54. ročníku SVOČky jsme letos poprvé zaznamenali v krátké fotoreportáži. Zmapovali jsme průběh dne, vyhlášení vítězů i samotný závěr akce.

Doc. MUDr. Kateřina Kaňková, Ph.D., zahájila 54. ročník SVOČky a krátce seznámila přítomné s programem dne.

„Jsem velmi rád, že na naší LF tato tradice pokračuje a že o tento typ práce je zájem. Je potřeba poděkovat Vám všem, kteří jste určitou nadstandardní činnost vyvinuli, pevně věřím, že Vás to všechny obohatilo.“ Řekl mimo jiné ve svém úvodním projevu děkan LF MU prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc.

Docentka Kaňková uvádí přednášejícího RNDr. Bořivoje Vojtěška, DrSc., z oddělení molekulární a experimentální patologie MOU v Brně, který má připravenou vyzvanou přednášku na téma Strážce geonomu – protein zvaný p53.

„Chtěl bych poděkovat paní docence za to, že mě pozvala. I když jsem měl být původně někde jinde, tak jsem si to přeorganizoval a to hlavně z toho důvodu, že dva lidé, kteří u mě pracují už dlouhou dobu a jsou klíčovými pracovníky, vyšli ve SVOČky.“

Kongresový sál zaujatě poslouchal vystoupení RNDr. Vojtěška, DrSc.

O hodinu později se účastníci začínají z kongresového sálu rozcházet do poslucháren LF, kde budou již pracovat v jednotlivých odborných sekcích.

Odborné komise byly již připraveny a tak mohly začít vlastní prezentace studentů.

V odpoledních hodinách se všichni účastníci sešli opět tam, kde ráno začali. V kongresovém sále. Docentka Kaňková vyzvala předsedy jednotlivých odborných komisí, aby stručně shrnuli výsledky.

Za Teoretickou a preklinickou sekci shrnula výsledky prof. MUDr. Anna Vašková, CSc.

Prof. MUDr. Sonia Bartáková, Ph.D shrnula výsledky za sekci stomatologickou.

Chirurgickou sekci vedl jako předseda komise doc. MUDr. Jiří Podlaha, CSc.

Předsedkyně doktorandské sekce byla paní prof. MUDr. Alexandra Šulcová, CSc, nicméně výsledky a shrnutí přednesl prof. MUDr. Jiří Litzman, CSc.

Slova se ujal proděkan pro vědu a výzkum doc. Ing. Petr Dvořák, CSc.: „Máte před sebou období, kdy můžete prorazit do skutečné vědy a máte možnost svoji kariéru ovlivnit třeba tím, že si vyberete člověka, od kterého se budete učit. Můžete si vybrat a určit jak bude vypadat váš další život.“

A pak již probíhalo slavnostní předávání diplomů.....

Vítězové 54. Studentské vědecké konference konané 18. května 2010

Teoretická a preklinická sekce

Tibor Stračina, 3. ročník, Všeobecné lékařství, LF MU

ELEKTROFYZIOLOGICKÉ ZMĚNY A PRODUKCE HYDROXYLOVÝCH RADIKÁLŮ U IZOLOVANÉHO SRDCE POTKANA, MORČETE A KRÁLÍKA V PRŮBĚHU ISCHÉMIE A REPERFUZE

Pracoviště: Fyziologický ústav LF MU a Biochemický ústav LF MU

Školitel: prof. MUDr. Marie Nováková, Ph.D., a RNDr. Hana Paulová, CSc.

Zvláštní ocenění (Special award) – excellent presentation

Dale Kalina, 3rd year, General Medicine, LF MU

INFLUENCE OF ANTHRACYCLINE THERAPY ON BAROREFLEX SENSITIVITY IN ADOLESCENTS AGED 11 TO 20

Pracoviště: Department of Physiology, Faculty of Medicine, Masaryk University, Brno

Školitel: Zuzana Nováková, MD, Ph.D.

Zvláštní ocenění – pro mladé nelékaře

Jana Hrušková, 2. ročník, Biomedicínská technika a bioinformatika, VUT v Brně

VZTAH MEZI BAROREFLEXNÍ SENZITIVITOU A RYCHLOSTÍ TEPOVÉ VLNY U DOSPÍVAJÍCÍCH A MLADÝCH DOSPĚLÝCH

Pracoviště: Fyziologický ústav LF MU

Školitel: MUDr. Eva Závodná, Ph.D.

Stomatologická sekce

1. místo neuděleno

Sekce chirurgických oborů

Milan Urik, 6. ročník, Všeobecné lékařství, LF MU

ZMĚNY BUNĚČNÉ STAVBY BUBÍNKU NA PŘECHODU RETRAKČNÍ KAPSY

Pracoviště: Klinika dětské otorinolaryngologie LF MU, Společná pracoviště s FN Brno – pracoviště dětské medicíny

Školitel: prof. MUDr. Ivo Šlapák, CSc.

Sekce interních oborů

Martina Šablaturová, Lujza Galková, 5. ročník, Všeobecné lékařství, LF MU

FARMAKOLOGICKÁ LÉČBA PACIENTŮ PO INFARKTU MYOKARDU SLEDOVANÝCH NA SPECIALIZOVANÉM PRACOVÍŠTI

Pracoviště: Interní kardiologická klinika FN Brno

Školitel: MUDr. Ondřej Ludka, Ph.D., a prof. MUDr. Jindřich Špinar, CSc.

Doktorandská sekce

Mgr. Lenka Mikalová, 3. ročník, Mgr. Michal Strouhal, 7. ročník, Lékařská biologie, LF MU

IDENTIFIKACE GENETICKÝCH ROZDÍLŮ MEZI PŮVODCI YAWS A SYFILIS

Pracoviště: Biologický ústav LF MU

Školitel: doc. MUDr. David Šmajš, Ph.D.

Konference AKUTNE.CZ

... přímým přenosem

ŠTOURAČ P.¹, SCHWARZ D.², ŠTOUDEK R.¹, KŘÍKAVA I.¹, SMÉKALOVÁ O.¹, ŠEVČÍK P.¹

¹ Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny Lékařské fakulty Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice Brno

² Institut biostatistiky a analýz Masarykovy univerzity

petr.stourac@akutne.cz

Dne 15. 4. 2010 proběhla na půdě Fakultní nemocnice Brno (FN Brno) za velkého zájmu médií a odborné veřejnosti konference AKUTNE.CZ. Cílem konference bylo seznámit přítomné s projekty spojenými s výukovým a publikačním portálem AKUTNE.CZ [ISSN 1803-179X]. Slavnostní zahájení konference obstaral děkan Lékařské fakulty Masarykovy univerzity (LF MU) prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc., který zdůraznil význam e-learningu a nutnou spolupráci mezi fakultami a nemocnicemi v rámci pregraduální přípravy kandidátů lékařského stavu. Prof. MUDr. Pavel Ševčík, CSc., přednosta Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny LF MU a FN Brno (KARIM) a hlavní odborný garant portálu AKUTNE.CZ, přivítal přítomné významné hosty a představil patrony Nadačního fondu AKUTNE.CZ (NF) i samotného portálu, kterými se stali první dáma českého horolezectví RNDr. Dina Štěrbová, které bylo v průběhu konference poblahopřáno k významnému životnímu jubileu, a pan Jiří Pavlica, primáš kapely Hradišťan. Následně předal slovo organizačnímu garantu AKUTNE.CZ MUDr. Petru Štouračovi, který představil několik projektů spojených s portálem AKUTNE.CZ.

Zdůraznil význam multimodálního pojetí výuky na portálu, který je schopen zkompileovat textovou, obrazovou, diskuzní a testovou část do logického celku, který se trvale rozvíjí. Poukázal na ocenění videokonferenčních přenosů a multimediálních algoritmů v rámci národního kongresu ČSARIM v roce 2009. Technickou část projektu videokonferenčních přenosů představil ing. Viktor Gyönyör a poukázal na jedinečnost řešení v rámci České republiky, které spočívá v jeho univerzalitě a maximální kvalitě přenášeného obrazu i zvuku. V další části konference vzbudily největší ohlas participující kliniky svými ukázkami přenosů z operačních sálů. Nejprve MUDr. Jitka Zemanová a MUDr. Petr Kyjas představili přítomným pracoviště anesteziologa, posléze doc. Igor Penka a prof. Zdeněk Kala ukázali ve špičkové kvalitě pohled do operačního pole při unikátní operaci v oblasti dvanáctníku, aby v závěru doc. Zuzana Hlinomazová a prof. Eva Vlková vyzdvihly význam videokonferenčních přenosů pro výuku očního lékařství a ukázaly operaci oka v přímém přenosu. Po zdařilé prezentaci probíhala ještě dlouhé desítky minut kuloárová diskuze u šálku kávy. Záznam konference naleznete na www.akutne.cz ❖

OZNÁMENÍ O KONÁNÍ 24. CELOSTÁTNÍHO SYMPOZIA „DUŠEVNÍ ZDRAVÍ MLÁDEŽE“

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LF MU A FN BRNO POD ZÁŠTITOU PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP POŘÁDÁ CELOSTÁTNÍ SYMPOZIUM „DUŠEVNÍ ZDRAVÍ MLÁDEŽE“

TERMÍN KONÁNÍ: 12. a 13. LISTOPADU 2010

MÍSTO KONÁNÍ: HOTEL CONTINENTAL, KOUNICOVA 6, BRNO

HLAVNÍ TÉMA SYMPOZIA: „PSYCHICKÉ PORUCHY U DĚTÍ V TEORII A PRAXI“

DŮLEŽITÉ TERMÍNY: PŘIHLÁŠKY K AKTIVNÍ ÚČASTI – DO 30. 6. 2010
PŘIHLÁŠKY K PASIVNÍ ÚČASTI A UBYTOVÁNÍ – DO 12. 9. 2010
ZASÍLÁNÍ ABSTRAKT – DO 12. 9. 2010
PLATBA (KP A UBYTOVÁNÍ) – DO 12. 10. 2009

Podrobné informace o kongresu, přihlášení, důležitých termínech, kontaktních osobách, platbě (včetně přihlášky), najdete na:

<http://www.pk-brno.cz>, sekce: Úvod, odkaz: Akce pořádané PK.

Za organizační výbor srdečně zve odborníky i laiky a na setkání v Brně se těší

prof. MUDr. Ivana Drtílková, CSc.
prezidentka kongresu

naše
fakulta

Ediční oddělení
Lékařská Fakulta
Masarykova univerzita
Kamenice 5
625 00 Brno
telefon: +420 549 493 998
tiskove.odd@med.muni.cz

grafické zpracování:
Radim Šustr, DiS.
Institut biostatistiky a analýz MU

ročník 1, číslo 1
červen 2010

Připravujeme

Nové články
Rozhovory
Novou rubriku – **prošli vědeckou radou**

Nové příspěvky, které budete chtít publikovat v dalším čísle bulletinu, zasílejte, prosím, na adresu redakce. Rádi zodpovíme vaše dotazy.

inzerce

48. výstava léčivých rostlin

17.–27. června 2010

denně od 9 do 18 h

vstupné dobrovolné

Centrum léčivých rostlin Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, Údolní 74, Brno – Kraví hora (tram č. 4)

naše fakulta

informační bulletin
Lékařské fakulty
Masarykovy univerzity
červen 2010

vydává Lékařská fakulta Masarykovy univerzity